

§ 1 Partiledardebatt

Partiledardebatt

Anf. 1 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Den statsbudget som nu är i kraft sedan exakt 18 dagar antogs av en stabil riksdagsmajoritet som har enats om vad som nu måste göras. Rättsväsendet stärks, hushållens ekonomi förbättras, invandringen stramas åt och energipolitiken läggs om. Bara det är ett politiskt paradigmskifte.

Efter tolv års ökande parlamentarisk oreda med regeringar som till och med förlorar budgetomröstningar har vi nu en majoritet bakom den nya regeringen och bakom regeringens förslag. De fyra samarbetspartierna har lagt väl kända åsiktsskillnader åt sidan för att ta ansvar för Sverige i en svår tid. Det vi är överens om kommer att genomföras, vilket länge var det normala i svensk politik. Nu har det blivit normalt igen.

Inom kriminalpolitiken genomförs nu den största offensiven i modern tid. Alla rättsvårdande myndigheter får större resurser. Anonyma vittnen och visitationszoner kommer att införas. Sverige kommer att låsa in gängkriminella mycket längre och utvisa fler som begår brott men som inte är svenska medborgare.

På migrationens område görs en liknande offensiv. Jag återkommer till den.

Samtidigt lägger regeringen om politiken för att klara både klimatomställningen och hushållens ekonomi. I förra veckan togs första stegen för de lagändringar som förbereder helt ny kärnkraft. Det nya departementet som kopplar ihop energipolitik och klimatpolitik är på plats – för utan offensiv energipolitik finns ingen framgångsrik klimatpolitik.

Men att bygga stabil energiförsörjning tar tid. Därför måste vi nu stötta hushåll som pressas av höjda matpriser, dyrare el och stigande boräntor. För två veckor sedan sänkte vi skatten på bensin. Vi har också sänkt skatten på kraftverk för mer och billigare el. Skattebördan för landets lantbrukare sänks och gör sitt för billigare matproduktion. Och den 1 januari nästa år sänks reduktionsplikten till EU:s lägsta nivå.

Det här är bara några delar av de fyra samarbetspartiernas plan för att reformera Sverige. Vi har folkets mandat, och vi har en stabil riksdagsmajoritet i ryggen.

Men. Jag skulle ändå värdesätta ännu bredare förankring, för behoven är stora, och stora reformer tar tid att genomföra.

Dessutom tror jag, som ni vet, att det vore bra med lite mer dialog och lite mindre polarisering i politiken, både i Sverige och internationellt, med konstruktivt samarbete där man tycker lika, eller tillräckligt lika, och ärlighet där man tycker olika.

Under valrörelsen framkom att det kan finnas en mycket bred majoritet i riksdagen för vår reformagenda på några områden och att fler partier än våra fyra skulle kunna samlas bakom den färdplan som vi har fått stöd för. Jag vill därför i dag höra oppositionens syn på förutsättningarna för bredare politisk enighet på tre distinkta områden. Blir vi inte överens om allt kanske vi kan enas i vissa delar. Även det skulle vara värdefullt.

Det första gäller migrationspolitiken. Är det kanske fler partier som kan acceptera att en mycket stramare migrationspolitik är en förutsättning för att bekämpa parallellsamhällen och motverka segregation, då kan vi börja bygga det starka, fria och jämlika samhälle som de allra flesta här inne i grund och botten tror på. Jag är öppen för inspel, men förutsättningen måste vara att Sverige ska ha en stram migrationspolitik under lång tid framöver.

Det andra gäller elförsörjningen. Det finns en bred samsyn i samhället om att klimatomställning och elektrifiering gör att den svenska elproduktionen måste fördubblas på två decennier. Så länge kan inte ens jag och min regering räkna med att styra Sverige. Vill fler partier vara med och bidra till riktigt långsiktiga spelregler för alla fossilfria energislag och inte ställa ny vind, ny sol och ny kärnkraft mot varandra? Vi vet ju redan att alla kommer att behövas för att klara av fördubblingen.

Det tredje är rättspolitiken. Det kommer att ta tid att bli av med den grova kriminaliteten som har vuxit fram. I Danmark tog det tio år. I New York tog det hela 90-talet. Är fler partier beredda att bidra till riktig långsiktighet för stora resurser och för fler metoder till polisen och hela rättsväsendet, som anonyma vittnen, visitationszoner och kanske ännu fler verktyg, då kan vi visa för dem som begår brott och för hela svenska folket att nu menar vi allvar med att bli av med de kriminella gängen.

Om svaret på mina frågor är nej tack respekterar jag naturligtvis det. Då tycker vi verkligen olika i sakfrågorna, och det är en del av demokratins spelregler. Men om svaret är ja på en eller några av de här frågorna finns det nog förutsättningar för en bredare politisk förankring för färdriktningen och för ett ännu starkare budskap till vår omvärld att Sverige nu kan samla sig bakom en långsiktig invandringspolitik, en långsiktig energipolitik, en långsiktig kriminalpolitik – precis som vi nyligen har samlat oss kring en helt ny svensk säkerhetspolitik.

Jag menar allvar med detta. Jag vill enas där det är möjligt, och jag vill debattera sakligt där vi förblir oeniga. Jag är övertygad om att det vore riktigt bra för Sverige.

(Applåder)

Anf. 2 MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Vi lever i en mörk tid. För många människor i världen präglas tillvaron av förtryck, krig och ekonomisk oro. Kvinnors rättigheter trycks tillbaka av moralpoliser. Barn skadas och dör av ryska bomber. Familjer går hungriga när pengarna inte räcker till mat.

Men det finns hopp. I Iran kämpar demonstranterna mot regimen förtryck. I Ukraina utför män och kvinnor hjältedåd i försvaret av friheten för det egna landet. Och över hela Europa sparar människor på el och energi, allt för att dämpa priserna och oron som följer av Putins energikrig.

Att människor reser sig och bestämmer sig för att göra det bästa av situationen och tuffa förutsättningar ger hopp i mörkret. En annan värld är möjlig.

Herr talman! Man reser sig för att den mest grundläggande formen av respekt utmanas. Jag talar om respekt i dess allmänmänniskliga betydelse, om respekten för liv, för det okränkbara människovärdet när det hotas av krigets grymhet. Jag talar om respekten för frihet, för makten att själv bestämma över sitt eget liv, när män i det religiösa förtryckets namn försöker göra det åt en. Jag talar om respekt för varandra, för lika möjligheter och sammanhållning, när ekonomiska, sociala och kulturella klyftor riskerar att leda till splittring och motsättning.

Herr talman! Respekt är också en av de grundläggande värderingarna som vårt svenska samhälle vilar på, det vill säga att vi ser varandra som jämlikar, håller våra löften, och att vi behandlar människor på samma sjysta sätt oavsett bakgrund, kön, yrke eller ålder. Så ser den svenska respekten mellan människor ut, och det är grunden för vår gemenskap.

Herr talman! Jag talar om samhällets respekt för alla de kvinnor och män som varje morgon väcks av ringklockan, går till jobbet, sliter hårt, betalar skatt och bidrar till det gemensamma, som i sina roller som undersköterskor, lokalvårdare och vvs-montörer bär vårt svenska samhälle på sina axlar. De förtjänar respekt genom att vi visar uppskattning för arbetet men också i form av bra arbetsvillkor, tillräckligt många kollegor och ekonomisk trygghet vid sjukdom eller arbetslöshet.

Herr talman! Jag talar om respekt för generationerna som har gått före oss, alla människor som i decennium efter decennium har byggt upp Sverige, som har tagit ansvar, förstärkt och utvecklat vårt näringsliv, vår kultur, vår skola, vård och omsorg. Genom det arbetet har de gjort Sverige till det land som vi alla älskar. De förtjänar respekt för allt de har bidragit med, men också i form av en trygg äldreomsorg och en pension som det går att leva på och som då och då kan sätta guldkant på tillvaron – en pension värd namnet.

Herr talman! Jag talar om respekt för de generationer som ska komma efter, för de små barnen som nu kräver kärlek och fostran, men som en dag kommer att vara sin tids samhällsbärare. Jag talar om alla de ungdomar som nu utvecklar sina yrkeskunskaper och pluggar hårt för att i framtiden bidra på den svenska arbetsmarknaden. Jag talar om respekt för deras barn och alla de generationer som ska leva i Sverige. De förtjänar respekt genom att vi tar hänsyn till dem i vår tids stora politiska beslut, i beslut som ska forma deras liv. Att lösa klimatkrisen är att visa respekt för framtida generationer.

Men, herr talman, när man talar om respekt denna vinter 2023 är det något som skaver. Den situation som många svenskar möter från politiken, från Sverigedemokraterna och högerregeringen, kan knappast beskrivas som respektfull. Barnfamiljer, pensionärer och ensamhushåll kämpar med elräkningen, trots att de har röstat för partier som dyrt och heligt lovat att införa ett framåtsyftande högkostnadsskydd senast den 1 november. Människor på landsbygden möter nu högre drivmedelspriser än i valrörelsen,

trots att de har röstat på partier som har lovat att sänka priset på dieseln med 10 kronor och bensinen med 6,50.

Unga människor som nyligen har tagit klivet in på bostadsmarknaden har satt sitt hopp till löftet om ett slopat amorteringskrav. Vad fick de i stället? En stor skattesänkning – fast inte för dem utan för dem som tjänar mest. Över 10 000 kronor rakt ned i fickan på höginkomsttagarna.

Herr talman! Att hantera människors privatekonomi på det sättet är inte respektfullt. Att inför valet utställa löften för att direkt efter bryta mot dem är inte respektfullt. Att därtill fara med osanning och låsas som att löftena visst har uppnåtts är allt annat än respektfullt.

Sverige och svenska folket förtjänar bättre. Vi behöver politiker som prioriterar vanligt folks ekonomiska förutsättningar framför vinning för dem som redan har mest, som står upp för sina ord och löften, och som om de inte uppnår dem åtminstone ärligt talar om varför, som helt enkelt tar ordet respekt på allvar och som förstår vilken betydelse det har för vårt land och för det Sverige vi älskar.

(Applåder)

Anf. 3 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! Sveriges tidigare självpåtagna roll som hela världens sociala samvete har fått långtgående och allvarliga konsekvenser. Vi har sett det inom inte minst miljö- och klimatpolitiken där naiva svenska politiker i sin iver att rädda hela världen har lagt så pass tunga bördor på sina egna medborgare att ekonomisk utsatthet har blivit en del av vardagen för en stor del av vår befolkning i dag.

Vi har sett detta inom migrationspolitiken, där de gamla partierna utan någon som helst eftertanke har bedrivit en politik som har slitit sönder Sverige som land och samhälle. Det är segregation, skjutningar, sprängningar och utbredd otrygghet.

Herr talman! Alla andra partier i församlingen, som baxade igenom den förödande politiken, som älskade att stå här och prata om ansvar, tog inget ansvar. De sköt ansvaret ifrån sig. De var förblindade av sin egenhändigt konstruerade förträfflighet. Samtidigt glömde de bort varifrån de kommer. De glömde bort sitt eget land.

Jag vet att många tycker att allt detta nu är historia och att vi inte ska prata om det. Men det är inte historia, därför att vi fortfarande, dagligen, drabbas av konsekvenserna av politiken. Jag och mitt parti kommer att fortsätta att påminna både kollegorna i den här församlingen och svenska folket om detta så länge vi finner anledning att göra det. Det kommer det att finnas länge – tyvärr.

Herr talman! Ska vi lyckas att vända på detta krävs en tydlig politik som går i rakt motsatt riktning jämfört med den destruktiva politik som Sveriges regeringar har fört i decennier.

Kärnkraft ska inte rivas ned; kärnkraft ska byggas upp. Bränslepriser ska inte ligga på maxnivåer; de ska ligga på miniminivåer. Svenska skattemedel ska inte spridas vind för våg till världens alla hörn; svenska skattemedel ska i första hand gå till svenska skattebetalare och svenska medborgare.

Vårt yttersta ansvar som svenska politiker, valda av svenska medborgare, består i att värna tryggheten och säkerställa skydd för vår egen befolkning. För att över huvud taget kunna lyckas med det krävs en total och

genomgripande förändring av bland annat svensk migrationspolitik. Här har Sverigedemokraterna tillsammans med regeringen sett till att sans och balans kommer att vara den framtida ledstjärnan, och det är jag glad för. Sverige kommer gradvis att genomföra den restriktiva, ansvarsfulla och inte minst humana politik som det här landet borde ha infört för flera decennier sedan. Jag vill hävda att det paradigmskifte i migrationspolitiken som nu står för dörren är av direkt avgörande betydelse för vår framtid. Nu är tiden inne att påbörja arbetet med att ge vårt land och våra medborgare det andrum som är så nödvändigt och efterlängtad av så många.

Det handlar också om att återuppbygga tryggheten för alla de hårt arbetande hederliga svenskar som verkligen förtjänar den. Vi måste skifta fokus. Vi måste förstå att de människor som hotar andras trygghet har förverkat sin rätt till samhällets överseende och goda vilja.

Grovt kriminella ska känna sig jagade. De ska känna sig otrygga. Den utbredda grova brottsligheten kommer därför att mötas av en ny verklighet. Den kommer att mötas av hårt motstånd. Kriminaliteten måste tryckas tillbaka med hela Sveriges samlade kraft.

Herr talman! Hårda och rättvisa straff betyder någonting på riktigt, precis som fler och bättre rustade poliser och attityder och signaler. Det är klart att hårdare straff och bättre rustade poliser gör skillnad. Men vi måste framför allt – apropå respekt, herr talman – visa Sveriges brottsoffer att vi står på deras sida och inte på brottslingarnas sida.
(Applåder)

Anf. 4 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Sverige är sedan årsskiftet ordförandeland i EU. Det vilar ett stort ansvar på nuvarande regering att åstadkomma betydande förändringar för kontinentens akuta kriser.

Tyvärr har vi i Sverige en mycket svag regering. Den aviserade till slut Europas snålaste och långsammaste elpriskompensation. Inget vet om eller när den blir utbetalad. Den uppträder förvirrat och sjabbligt vid den turkiske despoten Erdoğan's dagliga utfall mot Sverige. Deltagande på klimat-toppmöten tycks ske utan mål och mening. Regeringen försöker desperat sola sig i glansen av nya fyndigheter i närheten av LKAB:s gruvor men avvecklar samtidigt investeringsstöd för byggande av nya bostäder i norra Sverige och medel för vård, skola, omsorg, utbildning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder som behövs för att den gröna nyindustrialiseringen ska kunna bli av. Inget har gjorts för att hålla nere elpriserna. Tvärtom arbetar regeringen nu med att höja elpriserna i norra Sverige genom förändringar av elprisområdena. Som svensk kan man ju skämmas för mindre.

Nu måste den svenska regeringen stå upp och driva frågorna åt rätt håll. En av de viktigaste frågorna är att lösa de stora problem som finns på EU:s elmarknad och som har gett Sverige dessa höga elpriser.

Det kommer att åligga det svenska ordförandeskapet att förhandla fram nya regler för den europeiska elmarknaden. Det måste göras med tydlighet och med skicklighet därför att den svenska elsituationen har blivit omöjlig. Det är helt enkelt inte möjligt för svenska familjer att fortsätta betala skyhöga elräkningar – ibland, som i december, på uppemot 17 000 kronor i månaden. Företag kommer att slås ut. De kommer att flytta från Sverige.

Vanliga familjer kommer att behöva skuldsätta sig för att betala sina elräkningar. Och de betalar höga elpriser helt i onödan.

Allt detta beror på EU:s dysfunktionella elmarknad. Strypningen av den ryska gasen till Europa har skapat underskott i andra länder men chockhöjt priserna i Sverige – trots att vi inte använder rysk gas. Jag tror att det är få svenskar som tycker att det är rimligt att det är den dyra, smutsiga fossila elen på kontinenten som sätter priset på den rena, billiga elen i Sverige.

I dag konstaterar också EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen att elmarknaden inte fungerar längre. Den behöver enorma reformer. Hon säger att EU:s elmarknad måste reformeras radikalt.

Frankrikes president Emmanuel Macron har konstaterat att det är absurt att Frankrike, som är ett kärnkrafts- och vattenkraftsland, ska betala priser utifrån den ryska gasens prissättning.

Det är en välspriidd myt att Sverige misskött den nationella energipolitiken och att det lett till elbrist och höga priser. Men det är fel. Vi producerar mer el än vi behöver. Vi exporterar mest el av alla i hela Europa, men exporten kan inte vara prissättande. Tacken för detta kan inte vara höga svenska elpriser.

Att ändra regleringsprinciperna och prissättningen på elmarknaden är det enda sättet att kraftigt sänka hushållens och industrins elräkningar. Den som tror att det blir bättre bara för att värmen kommer eller vindarna vänder har glömt att vi slog elprisrekordet i Sverige i augusti.

Sverigepriser är vår tids elreglering, som sänker priserna och stärker svensk industri och svenska hushåll. Dessutom skulle sänkta elpriser leda till fallande inflation och i sin tur bidra till att den kommande ekonomiska nedgången blir mildare.

Det är hög tid för regeringen att lämna verklighetsfrämmande retorik från valrörelsen bakom sig och i stället se till Sveriges bästa.
(Applåder)

Anf. 5 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Det är svårt att inte bli berörd av att stå här i dag. Det är min sista partiledardebatt i riksdagens kammare, och det finns mycket att säga. Men jag ska inte summera dessa 16 år; talartiden är knapp. Jag ska inte heller recensera resultatet; det gör säkert andra med nöje. Men jag skulle vilja använda dessa minuter till att säga tack.

Jag vill säga tack, för jag känner en djup och innerlig tacksamhet för tiden som partiledare och det jag fått förmånen att vara med om.

Jag känner mig stolt när jag tänker på allianssamarbetet, där Centerpartiet tillsammans med M, L och KD under åtta år bidrog till att göra Sverige till ett internationellt föredöme.

Under två mandatperioder minskade vi utsläppen samtidigt som ekonomin växte tack vare gott samarbete och rekordsnabb utbyggnad av den förnybara, utsläppsfria energin. Det är ingen liten bedrift.

Vi sänkte skattetrycket med 4 procentenheter samtidigt som mer pengar satsades på välfärden. Vi drev en borgerlig politik med en konsekvent arbetslinje som gjorde det mer lönsamt att jobba och med sänkta skatter på jobb och företag, och vi förenklade regelverken för de viktiga småföretagen. För den tiden vill jag tacka Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna.

Jag är tacksam för möjligheten att axla rollen som näringsminister under alliansens andra mandatperiod. Vi kraftsamlade för jobben och företagen men aktiverade också viktiga krisstöd till tusentals människor som förlorat sina jobb till följd av den svåra lågkonjunktur som Sverige då befann sig i.

Jag är också tacksam för det blocköverskridande samarbete som lade grunden för januariavtalet, som gjorde att Sverige efter valet 2018 och en historiskt lång regeringsbildning kunde få en regering på plats. Det var ett avtal som bidrog till ett stort antal liberala reformer och mycket centerpolitik.

Det var en styrka att kunna samlas i mitten av svensk politik. Tillsammans med S, MP och L tog Centerpartiet ansvar och fann konstruktiva lösningar för Sverige i ett mycket svårt parlamentariskt läge samtidigt som vi värnade öppenheten, jämställdheten och medmänskligheten. För den tiden vill jag tacka Miljöpartiet och Liberalerna och inte minst Socialdemokraterna, som vågade se till Sveriges bästa och samarbeta konstruktivt. Tillsammans genomförde vi många viktiga reformer.

Jag känner också tacksamhet över de gånger som partier i den här kammaren har förmått lägga undan partiboken till förmån för breda tvärpolitiska samtal och fattat långsiktiga beslut om nödvändiga riktningar framåt för Sverige. Det har lett till energisamtal som banat väg för mer förnybar energi och gett kärnkraften bättre ekonomiska villkor, till pensionsöverskommelser för långsiktigt höjda och trygga pensioner, till krisstöd för bönder och företag under pandemin, till kraftigt ökade försvarsanslag och till att möjliggöra den viktiga Natomedlemskapsprocess som vi nu är mitt inne i.

Vi har funnit varandra över blockgränsen i frågor som berör flickors och kvinnors trygghet och i insatser mot organiserad brottslighet och hedersrelaterat våld och förtryck. Detta har nämligen varit min ledstjärna under dessa år: politikens innehåll och beslut som skapar ett starkare, tryggare och friare Sverige, i hela landet.

Jag har samma värderingar nu som jag hade för tolv år sedan – alla människors lika rätt och värde och att människan ska vara utgångspunkt för politiken, inte staten. Jag tror på ett samhälle som bygger på respekt och likabehandling.

När jag nu står här, 16 år senare, vill jag också skicka med en sak. Alla förtroendevalda har ett val: att bidra till ett mer sammanhållet Sverige eller att öka polariseringen. Så jag vill säga tack till alla er som gör vad ni kan för att minska splittringen. Vi behöver varandra. Vårt uppdrag handlar om att bygga broar och att värna respekten för varandra, för det behövs.

Den liberala demokratin är hotad runt om i världen. Det demokratiska utrymmet krymper. Och även här i Sverige står vi inför stora utmaningar – krig i Europa, klimatförändringar, lågkonjunktur, energikris, inträde i Nato. Det är ett tidvis hårt samtalsklimat.

Herr talman! Som folkvald har man världens och väljarnas ögon på sig. Det är ett stort ansvar och ett fantastiskt förtroende att få förvalta – att mena det man säger och hålla det man lovar. Det är min fasta övertygelse att samhället blir vad vi tillsammans gör det till. Att jag har fått möjligheten att vara delaktig i detta har varit ett stort privilegium.

Tack igen för alla minnen, för alla raka debatter under dessa år och för konstruktiva samarbeten! Tack för den här tiden!
(Applåder)

Anf. 6 EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Sverige har fått en nystart. Efter åtta år med en politik som förde vårt land i fel riktning fick vi svenska folkets förtroende att börja ställa saker och ting till rätta.

Sällan har utgångspunkten varit lika dystert som nu. Under förra året noterades 63 dödsskjutningar, att jämföra med 4 i Danmark, 4 i Norge och 2 i Finland. Det var 163 000 personer som väntat olagligt länge på att få den vård de behövde. Drivmedelspriserna nådde nya nivåer, och elräkningarna slog bokstavligt talat i taket.

Den här regeringen fick svenska folkets mandat att leda Sverige ut ur krisen. Det är nu tid för handling och för ansvar. Nu börjar arbetet med att renovera det svenska folkhemmet.

Herr talman! Den här vintern har varit otroligt tuff för många hushåll. Köpkraften krymper, och under julen var det många barn som såg fler julklappar på tv:n än under granen där hemma. En våg av elfattigdom, som inte påverkat oss på detta sätt tidigare, drar in över vårt land, och den transplanteras genom hela vår ekonomi.

Jag tror inte att någon som lyssnar på dagens debatt är speciellt betjänt av ett blame game. Vi har nog med politiker som skyller sina misstag på andra och inte själva vill ta ansvar. Nu skrattar Magdalena Andersson – efteråt kan du få berätta för alla vad som var så roligt.

Om vi ska kunna vidta rätt åtgärder framåt måste vi förstå vad som tagit oss hit. Vi måste identifiera vad som gått snett, inte i första hand för att peka finger utan för att förstå, dra lärdom och se till att vårt land inte begår samma misstag igen. Detta är anledningen till ansvarsutkrävandet och till att jag är beredd att ta ansvaret att leda oss ut ur den svåra situation vi befinner oss i.

Vi genomgår just nu den värsta energikrisen i mannaminne. Vem hade för 20 år sedan kunnat ana att vi skulle arbeta fram krisplaner för frånkopplingar, alltså blackouts? Hur kunde 3 000 megawatt bara försvinna i tomma intet?

Den här regeringen tog över ett elsystem i spillror. Nedmonteringen av fullt fungerande kärnkraft är ett misstag av historiska proportioner. Trots alla varningar valde den rödgröna regeringen att rusa fram med huvudet före. Hur ska man kunna säkra elförsörjning i hela landet om man monterar ned de största energikällorna i den södra halvan? Det enda svaret var: bättre överföringskapacitet.

Om vi drar detta till sin spets innebär det att en stor del av energin skulle produceras i norr för att sedan transporteras, överförs, till de södra delarna. Vi ser konsekvenserna nu, i form av inte bara högre elpriser utan också en snedfördelning av resurser. Norra Sverige har fått brödsmulorna av vad de själva producerar. Det blev rödgrön fördelningspolitik i praktiken. Detta kommer vi att ändra på.

Nu går vi fram med ett elstöd som riktas till hushåll i hela landet. Nu påbörjar vi återuppbyggnaden av ett robust elsystem som håller för hela landet.

Herr talman! Jag brukar ibland likna vårt elsystem vid ett hus. Ett hus behöver inte bara städas, utan det måste renoveras, tätas, dräneras och saneras, och ledningar behöver dras om. Behoven är minst sagt många.

Ingen har påstått att vägen framåt kommer att bli enkel; den kommer att bli svår och dyr. Men till alla er som kämpar vill jag säga: Vi ser er; vi hör er; vi kommer inte att lämna er i sticket. Vi gör allt vi kan för att vända detta.

I en tid då många människor bär tungt gör vi nu vad vi kan för att lindra och stötta. Garantipensionen höjs. Studiestödet utökas. Barnfamiljer och ensamstående som har det knapert får ett förstärkt bostadsbidrag.

Efter åtta år av parlamentariskt kaos finns nu en regering som har tydligt stöd av en majoritet i Sveriges riksdag. Vi är fyra olika partier med olika ingångar, men vi är överens om inriktningen. Och vi kommer att leverera på det mandat som väljarna gett oss – att leda Sverige ut ur krisen och bygga en bättre framtid för fler. Det sker inte över en natt, men det kommer att ske. Nu börjar arbetet.
(Applåder)

Anf. 7 MÄRTA STENEVI (MP):

Herr talman! I höstas var det tre partier som gjorde ett riktigt dåligt val. Trots upprepade lögnar, kärnkraftstourettes, svischande falukorvar och gosdjur på turné förlorade de borgerliga partierna valet. Moderaterna förlorade för första gången på väldigt länge platsen som Sveriges näst största parti. Kristdemokraterna backade till sitt näst sämsta resultat på 30 år. Och Liberalerna tog sig först i elfte timmen över riksdagssparren, med sitt sämsta valresultat någonsin. Tillsammans lyckades dessa tre borgerliga partier inte ens skrapa ihop lika många mandat i riksdagen som Socialdemokraterna ensamma.

Ändå lyckades dessa tre partier, med minsta möjliga marginal, bilda regering – inte en majoritetsregering, märk väl, men däremot en marionettregering. För regeringen tillträdde inte på väljarnas mandat utan på nåder av Sverigedemokraterna. Det är deras politik som de förlorande partierna nu tagit på sig att genomföra och ansvara för. Jimmie Åkesson säger: Hoppa! Ulf Kristersson frågar: Hur högt?

Herr talman! Vad har vi då fått för politik med en sverigedemokratisk marionettregering? Vi har fått en regering som slår sönder klimat- och miljöpolitiken och lägger fram en budget som ökar utsläppen i stället för att minska dem, som lägger ned Miljödepartementet och som skriver på ett avtal om att skydda 30 procent av naturen men samtidigt tar bort både pengar och skydd för just naturen.

Det är en regering som inte längre visar ledarskap i de stora framtidsfrågorna utan måste baxas fram av EU och som vill se sänkta ambitioner i flera av de viktiga förhandlingar som man ska leda under sitt ordförandeskap.

Vi har fått en regering som stoppar en snabb utbyggnad av förnybar, billig vindkraft för att i stället hoppas på framtida, dyr kärnkraft och som ber befolkningen spara el samtidigt som man systematiskt motarbetar stöd till energieffektivisering. Det är en regering som hellre ber människor frysa än investerar i deras uppvärmning.

Vi har fått ett elprisstöd som skjutits upp och skjutits upp, och när det till slut kom ett förslag gick inte en spänn till pensionären i norra Sverige som ska värma upp sitt hus i kylan. Däremot gick tiotusentals kronor till miljardärerna för att värma upp utomhuspooler. Och inte förrän det kom massiv kritik från oppositionen gavs också norra Sverige en allmosa. Pengarna som utlovades före jul väntar svenskarna fortfarande på. Mars är senaste budet.

Vi har också fått en regering som inte tål kritik och därför vill sekretessbelägga informationen om elprisstödet för att det inte ska granskas av medier och opposition. Vi har fått en regering som lägger 7 miljarder på att sänka bensinpriset med 14 öre i en dag men inte kompenserar kommunerna för inflationen. I stället tvingar regeringen fram besparingar i skola, vård och omsorg om inte kommunerna väljer att höja skatten för dem med lägst inkomster, samtidigt som samma regering sänker skatten för höginkomsttagare.

Vi har fått en regering som aldrig låter barn i utsatta områden glömma att hur hårt de än anstränger sig och hur mycket de än kämpar är de alltid misstänkta brottslingar i regeringens ögon. De kan alltid bli föremål för en visitation eller en ny repression.

Vi har fått en regering som fördömer Ryssland med stora ord men fortsätter att köpa Putins olja, gas och uran. Man hyllar Ukrainas mod och motståndskraft men låter med berätt mod ukrainska kvinnor och barn leva på existensminimum i Sverige.

Vi har fått en regering som kallar Turkiet för en demokrati, eftersom den har valt att glömma bort att det inte räcker med val för att vara en demokrati. Valen ska också vara fria, rättsväsendet ska vara oberoende och minoriteter ska skyddas.

Vi har fått en regering som är dödstyst om de tiotusentals demonstranter som utsätts för tortyr och sexuella övergrepp i Iran. Det är en regering som svikit de kvinnor som riskerar sina liv för friheten. Vi har fått en regering som uttalar sig skarpare om en upphängd docka än om unga demonstranter som avrättas genom hängning i Iran.

Herr talman! Sverige förtjänar så mycket bättre än det här.
(Applåder)

Anf. 8 JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Sverige är ordförande i EU, det mest centrala samarbetet för fred för frihet, hållbarhet och välbefinnande i vår del av världen. Nu har vi tillsammans, vi här inne och regeringen, uppdraget att samla Europa kring viktiga prioriteringar. Först och främst handlar det om ökad säkerhet, en grön omställning, fler jobb och ökat välbefinnande samt den centrala ödesfrågan om ett fortsatt och ökat stöd till frihetskämparna i Ukraina.

Sverige står bakom Ukraina. Ukrainas kamp för frihet är också vår kamp. Sverige har tillsammans med andra EU-länder och allierade levererat ett historiskt starkt stödpaket, och mer kommer. Vi behöver också se till att prioritera Ukraina mer och starkare när vi lägger om den svenska biståndspolitik.

Herr talman! Människors frihet i vardagen begränsas av utanförskap och inte minst av den grova organiserade brottsligheten. Vi har brottsutsatta områden där många människor inte längre vågar vittna på grund av hot och våld. Föräldrar oroar sig för om barnen är trygga på förskolan när

det har skjutits eller sprängts kvällen innan. Den växande otryggheten måste mötas med både en stålhandske och en rejäl lovikkavante.

En lyckad skolgång är det överlägset bästa vaccinet mot brottsligheten på lång sikt, och regeringen genomför nu satsningar på skola och socialtjänst så att även gångens attraktionskraft för nya barnsoldater kan pressas tillbaka. Vi arbetar fram både skärpta straff och en kraftfull verktygslåda i kampen mot de laglösa, hänsynslösa och hämndlystna gången. Liberalerna tänker inte låta vare sig utanförskap, separatism eller våldsverkare begränsa friheten för människor i Sverige.

Herr talman! Elräkningen för december har nu anlänt till brevlådan, och elpriserna fortsätter att tillsammans med kostnadskriser tugga sig in i svenska hushålls ekonomi. Regeringen har arbetat fram ett elprisstöd till hårt utsatta hushåll i alla delar av landet och presenterat akuta lättnader för företag. Vi är redo att där och när det är möjligt fatta beslut om att stödja familjer och företag ännu mer i dessa dyrtider.

Det är alltid lättare att riva ner det som skapats än att bygga upp något nytt. Liberalerna kommer att kämpa hårt för att återskapa den svenska elproduktionen med såväl kärnkraft som ny vind- och solkraft. Men ibland undrar jag: Var är alla de politiker i den här kammaren som jublade och klappade i händerna när man lade ner den svenska kärnkraften?

Herr talman! Nu sätter vi fokus på ordning och reda och kunskaper i den svenska skolan och i klassrummet. Vi lyssnar på forskning och sätter tydliga gränser för den alltför långt gångna digitaliseringsivern i den svenska skolan. Vi storsatsar i stället på fysiska läroböcker – tillbaka till framtiden. Elever ska för övrigt använda sig av papper och penna och inte fastna för skärmarnas apati dygnet runt.

Vi driver en liberal, grön klimatpolitik och prioriterar riktiga åtgärder som ger riktig effekt. Vi satsar på Klimat- och Industriklivet, infångning av koldioxid, nya gröna innovationer och spetsforskning.

Vi återupprättar arbetslinjen, inte minst där den kanske behövs som allra mest, nämligen i integrationspolitiken, för att minska utanförskapet. Människor i arbete får ökad egenmakt. Man får ökad delaktighet i samhället, och man kan bidra som nya samhällsbyggare till vårt gemensamma välbefinnande. Det arbetet har vi tagit på oss.

Den svenska befolkningen röstade i valet för en förändring. Det är den förändringen som vi nu arbetar för. Det handlar om att se till att vi ökar tryggheten, ökar effektiviteten i klimatpolitiken, tar oss ur energikrisen och återupprättar den svenska skolans förmåga. Det pratas en del i min roll som arbetsmarknadsminister om vad vi ska göra för att lösa kompetensbristen. Ja, vi måste ju framför allt se till att vi inte skapar nya kompetensbrister. Barn ska lämna skolan med godkända betyg och ha möjlighet att bygga sin egen framtid.

(Applåder)

Anf. 9 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Bredare uppslutning på några centrala politiska områden tror jag alltså skulle stärka Sverige. Jag hoppas att det är möjligt när det gäller just brottsbekämpningen, invandringen och energiförsörjningen. På dessa områden är det särskilt viktigt med tydliga besked till omvärlden, för vi har blickarna på oss.

Prot. 2022/23:47
18 januari

Partiledardebatt

Låt mig först ta upp migrationen. Om medborgare från andra länder förstår vad som numera gäller och kommer att gälla under lång tid kommer också trycket av asylsökande som saknar skyddsskäl att minska. Den här regeringen talar inte bara om en stramare invandringspolitik – vi kommer att genomföra den, för att vi vill och för att vi kan och för att Sverige ska ha en chans att klara integrationen. I ett första steg minskas antalet kvotflyktingar, och försörjningskravet skärps för arbetskraftsinvandrare.

Men kursen måste ligga fast. Därför är det bekymmersamt att det här i riksdagen finns krav om att den reglerade invandringen ska frångås och att en amnesti ska utfärdas till dem som är i Sverige utan tillstånd. Den linjen kommer min regering inte att följa.

Samma sak gäller brottsbekämpningen och energiförsörjningen. Investerare vill veta att politiken ligger fast, och den som ska viga ett yrkesliv åt att bekämpa grova brott vill veta att de långsiktigt kommer att ha resurser och mandat att sköta sitt riktigt svåra jobb.

Herr talman! Låt mig nu igen vända mig direkt till oppositionens partiledare. Vi tycker olika om mycket men kanske inte om precis allt. Vill ni vara med och bidra till omläggning av invandringspolitiken, energipolitiken och kriminalpolitiken? I så fall finns det förutsättningar för riktigt långsiktig politik på tre riktigt viktiga områden.
(Applåder)

Anf. 10 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! De höga priser som följt av pandemin och Putins energikrig slår hårt mot hushåll i hela Europa, så också i Sverige. Vi hör larmrapporter om att barn äter mer i skolan när pengarna där hemma inte räcker för att stilla hungern – särskilt mycket på måndagar och fredagar. Bris larmar om fler samtal än någonsin under julhelgerna, och Stadsmissionen vittnar om att fler barnfamiljer söker stöd.

Vi socialdemokrater har föreslagit höjt barnbidrag, elräkningsakut och krissamtal. Men regeringen säger nej.

Ulf KristerSSon! Vad krävs för att du ska orka agera och stötta svenska barnfamiljer?
(Applåder)

Anf. 11 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Vår budget, som vann i riksdagen eftersom vi har majoritet för vår politik, ger allra mest till dem som har det allra sämst. Det är bara att titta i fördelningsbilagorna. Jag vill bara påminna om att det finns tidigare budgetar som haft nästan motsatt profil, som gett allra mest till dem som tjänat allra mest. Så gör inte vi.

Det andra jag tycker att man ska understryka är att det inte finns någonting som är värre för svenska hushåll än inflationen. Om inflationen biter sig fast igen kommer nästan inga politiska förslag att rå på det. Att få ned inflationen är en överordnad uppgift, och vi ska hjälpa de hushåll som har det allra tuffast.

Sedan kan man göra insatser, och det gör vi också. Vi har system i Sverige som följer med. När inflationen stiger kompenseras man i flera av de viktiga systemen – andra länder har inte sådana system. Detta tjänar Sverige väldigt väl. Men om inflationen hänger fast och tillväxten förblir

negativ är vi tillbaka i 70-talets ekonomiska problem. Den politiken kommer inte vi att föra.
(Applåder)

Prot. 2022/23:47
18 januari

Partiledardebatt

Anf. 12 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Ulf Kristersson säger att hans budget ger allra mest till dem som har det allra sämst. De som har det allra sämst är alltså höginkomsttagare, som Ulf Kristersson och Jimmie Åkesson, som får 10 000 kronor i skattesänkning.

Det här förklarar regeringens politik – om man nu tycker att höginkomsttagarna är de som har det allra sämst i Sverige. Det förklarar att den stora satsningen i budgeten var på att sänka skatten för höginkomsttagarna, snarare än på barnfamiljerna. Här har vi förklaringen. Men det är uppenbart att Sverige borde ha en regering som ser barnfamiljernas problem och som ser att det är barnfamiljerna, pensionärerna och ensamhushållen som har det tuffast, inte höginkomsttagarna.

(Applåder)

Anf. 13 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag förstår inte riktigt det höga tonläget. Det är bara att titta i fördelningsbilagorna. Där ser man hur politiken påverkar olika hushåll. Det är traditionellt. I detta fall var det viktigt att understryka att de som har det tuffast ska klara sig igenom lågkonjunkturen på ett rimligt bra sätt.

Jag sa i valrörelsen: Det finns ingen regering i världen som kan ta en lågkonjunktur från människor och kompensera för allt. Det går helt enkelt inte. Det vore dessutom ansvarslöst. Då skulle man spä på inflationen ytterligare. Däremot måste man kompensera dem som har det tuffast, och vi gör den sortens insatser. Vi sänker elpriset, med de möjligheter som finns på kort sikt. Framför allt skapar vi långsiktiga förutsättningar för ett lägre elpris. Vi sänker bensinpriset vid pump. Vi kommer att göra det ytterligare nästa år. Vi gör den sortens specifika insatser. Framför allt handlar det om att inte låta inflationen bita sig fast.

Jag noterar att jag inte får något svar på frågan om den långa siktens migrationspolitik, energipolitik och brottsbekämpning. Jag noterar det.
(Applåder)

Anf. 14 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag blev mycket nyfiken när Ulf Kristersson sa att han har sänkt elpriset och sänkt drivmedelspriset. Det har inte skett.

De svenska elpriserna är höga helt i onödan, och de driver inflationen, som vi är överens om att vi ska sänka. Så är det eftersom det är kontinentens priser som sätter priserna för svenska elkonsumenter. Detta har många länder i Europa med full kraft kritiserat – framför allt Ursula von der Leyen, som menar att vi nu måste reformera hela det europeiska elmarknadsdirektivet.

Vad är Ulf Kristerssons position i denna fråga? Han ska nu leda arbetet med att förändra elmarknaden i grunden. Det kräver Frankrike, Spanien, Tyskland och Polen. Alla dessa länder har nu själva modeller för att skydda sina egna elkonsumenter. Vad ska Ulf Kristersson göra i detta arbete?

Anf. 15 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det är viktiga frågor. Den riktigt stora frågan för alla europeiska länder handlar om fossilfrihet. På 70-talet var början av fossilfriheten en fråga om att bli av med extremt höga oljepriser, 70-talspriserna. På 80-talet och 90-talet blev det mer och mer en fråga om klimatpolitik, när vi insåg de enorma konsekvenserna för klimatet. Nu är det också en fråga om ren säkerhetspolitik och geopolitik.

Den stora uppgiften för alla europeiska länder – det märker man inte minst på Europeiska rådet – är att bli av med beroendet av det fossila och framför allt det ryska fossila. Det är den allra viktigaste uppgiften.

Den andra viktiga uppgiften är att se till att man har tillräckligt med fossilfri elproduktion i det egna landet eller att man kan handla med varandra. Där återstår det jättemycket att göra.

Vår egna svenska erfarenhet är att vi med mycket kärnkraft och mycket vattenkraft, kompletterat med alltmer sol- och vindkraft, kan bli helt och hållet fossilfria och helt och hållet självförsörjande. Dessutom kan vi då exportera till andra länder.

Anf. 16 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag hör inte Ulf Kristersson tala om för kammaren vilken den svenska positionen är. Nu har Frankrike, Spanien och Tyskland krävt att man i grunden ska förändra det sätt som vi sätter priser på, nämligen att det är den dyraste kilowattimmen som ska sätta priset för alla svenskar.

Vi exporterar mest el i hela Europa. Samtidigt som vi exporterar vår el betalar svenska konsumenter skyhöga priser. Detta är inte i grunden ett bra system. Instämmer Ulf Kristersson i det? Kommer han nu med kraft att gå fram och leda mötet för att förändra det sätt som vi sätter priser på i Europa? Han har chansen. Hela världen tittar på. Vad ska Ulf Kristersson göra i sitt ordförandeskap? Det var väl energifrågan han ville samarbeta kring? Vad är regeringens position?

Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag tror att alla länder just nu inser att det vi gör i dag inte fungerar. Det handlar framför allt om beroendet av gas och om en marginalprissättning, som det heter, där gasen sätter priset på mycket av den producerade elen. Det fungerar inte. Vad gör man åt det? Alla förstår nog att detta är svårt att ändra på, inte minst när 27 länder har helt olika energiförsörjning och dessutom tycker olika om olika energislag.

Jag träffade Frankrikes president häromdagen. Vi diskuterade vad vi kan göra gemensamt när det gäller att ändra marknadsdesignen, som det kallas. Det kommer att vara svårt, men det kommer att komma förslag från kommissionen. Vi pratade också om hur våra båda länder, som gillar kärnkraft, kan bygga ny kärnkraft i Frankrike och i Sverige och därmed öka stabiliteten i vår egen energiproduktion. De ska bygga 14 eller 15 nya reaktorer. Vi ska bygga flera nya i Sverige också. Här finns det utmärkta möjligheter för samarbete mellan länder som är likasinnade i fråga om synen på energiproduktionen.

Anf. 18 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Herr talman! Den 8 januari hittades en åttaårig pojke död hemma hos sin pappa. Polisen hittade honom efter att mamman inte längre fick kontakt med honom, och pappan sitter nu häktad på sannolika skäl för mord.

Denna pojke hade under flera år uttryckt sin stora rädsla för pappan, och mamman hade också fått ensam vårdnad. Men trots pojkens rädsla, och trots mammans varningar, dömdes barnet till umgänge med pappan. Och nu är pojken borta.

Denna pojke var inte den enda. Varje dag i hela Sverige tvingas för-
tvivlade rädda mammor lämna över sina barn till män som misshandlat dem, ofta med risk för både sig själva och barnen.

På fredag tar regeringen emot den utredning om vårdnad och umgänge efter våld som vi tillsatte hösten 2021.

Herr talman! Jag är oense med denna regering i väldigt mycket; det är nog ingen hemlighet. Men i denna fråga vill jag vädja till statsministern. Låt riksdagen enas om att vi ska införa en lex Tintin omgående. Låt oss i denna fråga visa att vi kan ta det ansvar som väljarna har gett oss och verka tillsammans för barnets bästa.

(Applåder)

Anf. 19 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag vill först säga att jag värdesätter den grundläggande attityden till samarbete i politiska frågor. Finns det förutsättningar här ska vi samarbeta. Det var precis det jag menade. Jag tror inte att vare sig Märta Stenevi eller jag vill gå in i det exakta rättsfallet, av naturliga skäl. Vi kommer att komma tillbaka till utredningen. Men om det finns förutsättningar på detta område för en mycket bred samsyn i en lagstiftning som bättre skyddar barn, på samma sätt som vi för några år sedan fick samsyn i frågan om grov kvinnofridskränkning som vi inte hade haft tidigare, då värdesätter jag det mycket. Jag återkommer mycket gärna i denna fråga.

(Applåder)

Anf. 20 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Herr talman! Jag vill tacka för detta. Det finns tid för konflikter, och det finns tid för enighet. Vi har en lagstiftning i Sverige i dag som utsätter både våldsutsatta kvinnor och barn för situationer som är orimliga när föräldrarätten och rätten till umgänge väger tyngre än barnets egen berättelse.

Vi har ett behov av att ratificera tilläggsprotokollet till barnkonventionen. Vi har ett behov av att ge barn egna ombud, en egen röst, så att vi också får deras berättelser in i de sammanvägningar som behöver göras.

Det finns en rad förslag, och vi ser naturligtvis också fram emot att ta del av vad utredningen kommer fram till. Men jag hoppas att denna kam-
mare, alla ledamöter som jag är övertygad om vill barns bästa, ska kunna hitta en väg framåt och en samsyn som gör att vi kan skydda dessa våra allra minsta och allra mest utsatta från ett påtvingat umgänge som inte gynnar barnet.

Anf. 21 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag vill bara instämma igen och verkligen bekräfta att där vi tycker genuint olika tar vi friska debatter om detta. Där vi inte gör det, låt oss då enas.

Jag delar helt uppfattningen att barns egen rätt i svensk lagstiftning måste stärkas. Det gäller socialtjänstlagen, och det gäller LVU. Men det gäller också i ren brottsbekämpning. Barns egen rätt till frihet och till säkerhet måste stärkas i svensk lagstiftning. Kan vi enas om det vore väldigt mycket vunnet.
(Applåder)

Anf. 22 MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Just i denna stund funderar tusentals och åter tusentals svenskar på hur de ska klara ekonomin denna månad. Barnfamiljerna kämpar med elräkningarna, pensionärerna med matpriserna och människor på landsbygden med bensin- och dieselpreiserna. Av Sverigedemokraternas och Moderaternas löfte om högkostnadsskydd för el ser vi ännu ingenting och inte heller av det utlovade slopandet av amorteringskravet. Av ett löfte om sänkt skatt på diesel och bensin blev det 14 öre. I stället möter människor höjd skatt på bland annat alkohol, reparationer och snus.

Från regeringsföreträdarna hör man bortförklaring efter bortförklaring. Men, herr talman, bortförklaringar betalar inte en enda elräkning nu i vinter.

Samtidigt säger Sverigedemokraterna och högerregeringen nej till det som vi socialdemokrater föreslår. När hushållen pressas av höga elpriser säger de nej till att införa en elräkningsakut, och de säger nej till högre barnbidrag för att stötta barnfamiljerna genom denna tuffa vinter. När skolan, vården och omsorgen drabbas av samma höga priser som hushållen sätter de finansieringen på svältkur. När lågkonjunkturen står för dörren och fler behöver få hjälp att komma i arbete skär de ned på den aktiva arbetsmarknadspolitiken. När näringslivet vädjar om ledarskap och ny vindkraft monterar de ned klimatpolitiken och försämrar villkoren just för ny vindkraft. Inte ens krissamtal orkar de bjuda in till.

Herr talman! Vårt Sverige kan bättre än så här.
(Applåder)

Anf. 23 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Ulf KristerSSon var i sina båda anföranden inne på vikten av att där man kan hitta samsyn bör man göra det. En sak som det inte bara krävs samsyn kring här utan som inte minst näringslivet kräver samsyn kring är den framtida energiproduktionen. Där har inte minst Magdalena Andersson varit väldigt aktiv i att påtala detta. Hon nämner själv vindkraften i sitt anförande. Men, herr talman, jag skulle vilja prata lite grann om kärnkraft därför att vi behöver mer av baskraft i detta land. Vi behöver stabil elproduktion. Näringslivet efterfrågar besked och långsiktig stabilitet.

Magdalena Andersson har hittills haft förtvivlat svårt att svara på huruvida hon är för ny kärnkraft i Sverige eller inte. Därför tänker jag ta tillfället att helt enkelt ställa den väldigt raka frågan: Är Magdalena Andersson och Socialdemokraterna för eller emot ny kärnkraft i Sverige?

Anf. 24 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Vi socialdemokrater är för mer el oavsett vilket kraftslag den kommer från. Vi ser ett stort behov av att bygga ut den svenska elproduktionen. Det är också därför som vi ser behovet av långsiktiga och sta-

bila spelregler och tycker att man från regeringens sida borde bjuda in till breda energisamtal. Flera av regeringspartierna hoppade ju av den energiöverenskommelse som vi hade och som också innebär att det är fullt möjligt att bygga ny kärnkraft i Sverige. Det är en politik som vi socialdemokrater fortsatt står bakom.

(Applåder)

Anf. 25 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det var inget särskilt rakt svar. Att man är för mer el är en sak. Men det som vi behöver är en stabil produktion i botten. Mer vindkraft kan inte bidra till stabiliteten, utan det som kan bidra till stabiliteten i elsystemet är mer kärnkraft. Och om man ska vara krass är det inte vi som behöver lämna besked, för det har vi gjort. Vi är väldigt tydligt för ny kärnkraft i Sverige. Moderaterna och regeringen har varit väldigt tydliga med att de vill ha ny kärnkraft i Sverige. Det som hela Sverige väntar på är ett tydligt besked också från Socialdemokraterna. Vill vi ha ny kärnkraft i Sverige, vill vi signalera långsiktig stabilitet i energipolitiken är det Socialdemokraternas besked som måste ges.

Herr talman! Då undrar jag om Magdalena Andersson kan ge ett tydligt besked till hela Sverige nu. Vill Magdalena Andersson och Socialdemokraterna bidra till ny kärnkraft i Sverige eller vill de inte det? Det är ett väldigt viktigt besked till näringslivet och till svenska folket.

(Applåder)

Anf. 26 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Socialdemokraterna har redan bidragit till möjligheten för ny kärnkraft i Sverige genom den energiöverenskommelse vi slöt med flera andra partier – men som vissa partier tyvärr hoppade av. Vi har redan bidragit till detta. Vi står också fast vid den uppfattning vi hade då och har samma uppfattning nu: Det ska vara möjligt att bygga ny kärnkraft i Sverige.

Problemet nu är dock att vi har en regering som bara fokuserar på kärnkraft som kan komma om 20–30 år. Ja, det kan förstås ta 15 år också, men det tar lång tid. För att ny kärnkraft ska komma till nytta måste de investeringar som nu planeras av näringslivet komma på plats, och för att det ska bli verklighet behövs mer el på medellång sikt. Det behövs bättre villkor för vindkraften nu, för att de investeringar som planeras ska bli av – vilket är en förutsättning för att vi ska behöva ny kärnkraft i framtiden.

(Applåder)

Anf. 27 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! När vi besökte militärövningen i Norge i mars förra året sa Magdalena Andersson, som då var statsminister, någonting viktigt: Vi kan vara oeniga om många saker, men vi kämpar båda för Sveriges trygghet.

Vi är oeniga om mycket – Magdalena Andersson är socialdemokrat, och jag är moderat. Jag har respekt för våra olikheter och våra olika roller. Men budskapet var viktigt, nämligen att vi sätter Sverige främst. Jag prövar därför igen. Är Socialdemokraterna beredda att bidra med tydliga besked om stöd till reformer som gör att även kärnkraften kan bidra till en fördubblad energiproduktion? Är Socialdemokraterna beredda att bidra till

långsiktiga spelregler och tydliga investeringsförutsättningar för alla som vill bygga ny energi i Sverige?

Är man beredd att inte ställa kraftslag mot kraftslag utan inkludera ny svensk kärnkraft i en långsiktig svensk energipolitik? Är svaret ja eller nej?

Anf. 28 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Självklart vill vi socialdemokrater i varje läge bidra till Sveriges bästa. Jag kanske skulle rekommendera Ulf Kristersson att plocka fram hörapparaten, för vi socialdemokrater har varit tydliga med var vi står i frågan om energi. Vi behöver mer billig el i Sverige. Vi behöver bygga ut den svenska elproduktionen.

Vi slöt en överenskommelse, tillsammans med Moderaterna, som gav långsiktiga förutsättningar för alla energislag att växa och utvecklas. Problemet – att vi inte har långsiktiga förutsättningar nu – beror ju på att du hoppade av den överenskommelse vi hade slutit, Ulf Kristersson.

(Applåder)

Anf. 29 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Här delar jag inte Magdalena Anderssons uppfattning. Det är den sortens förutsättningslösa energisamtal som har lett fram till dagens energikris. Det är exakt den sortens samtal för samtalens egen skull som har lett fram till att vi i dag har lagt ned halva den svenska kärnkraftskapaciteten.

Sådana samtal kommer jag inte att ta initiativ till. Ska samtal vara meningsfulla måste vi vara överens om vad som är målet med samtalet, och målet måste vara att bygga ny svensk kärnkraft, vindkraft och solkraft – alla fossilfria energislag – och att skapa långsiktiga investeringsförutsättningar för dessa kraftslag. Att samla ihop oss till nya samtal som ska göra om de senaste 40 årens misstag i energipolitiken vore dåligt för Sverige.

Vad omvärlden vill veta nu är om Sverige kan ha långsiktiga spelregler för detta. Mitt svar är ja, men då måste Socialdemokraterna bestämma sig: Ja eller nej till ny kärnkraft?

(Applåder)

Anf. 30 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Ulf Kristersson har ett intressant förhållningssätt till sina företrädare som slöt energiöverenskommelsen med andra partier här i Sveriges riksdag. Det gjorde man just för att skapa långsiktiga förutsättningar för den svenska elproduktionen. Om jag minns rätt var väl dessutom Ulf Kristersson väldigt aktiv i Moderaterna på den tiden. Det är ett märkligt sätt att beskriva de energiöverenskommelser som har slutits.

Betyder det också att den politik som drevs under alliansregeringens tid var helt felaktig när det gäller energipolitiken? Gör du alltså avbön gällande den politik som fördes av den regering du själv satt i, Ulf Kristersson? Det får ses som en retorisk fråga.

(Applåder)

Anf. 31 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Kul att se att det är så många åhörare på plats!

Förra veckan presenterade företaget LKAB en jättestor nyhet: Europas största fyndighet av sällsynta jordartsmetaller har hittats i Kiruna. Sällsynta jordartsmetaller är viktiga komponenter vid tillverkning av elbilar, vindkraftverk, hemelektronik med mera, och enligt kommissionen kommer efterfrågan på sällsynta jordartsmetaller att femdubblas inom EU fram till 2030.

För närvarande sker förädlingen nästan uteslutande i Kina, och i en tid med ökade geopolitiska spänningar kan Sverige visa vägen framåt här. Min företrädare på posten som näringsminister, Karl-Petter Thorwaldsson, berättade gärna om hur mycket han älskade gruvor, vilket var fint. Problemet var bara att Socialdemokraterna hade Miljöpartiet som partner, vilket förhindrade gruvetablering i Sverige.

Min fråga till Magdalena Andersson är därför: Älskar Magdalena Andersson också gruvor, eller älskar Magdalena Andersson Miljöpartiet mer?

Anf. 32 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag älskar också gruvor, och jag ser att vi för att klara en klimatomställning – vilket i grunden handlar om respekt för framtida generationer – kommer att behöva metaller för att bland annat kunna tillverka batterier. Batterier är nödvändiga för att vi ska kunna lagra energi, vilket kommer att vara en viktig del av det framtida elsystemet. Jag ser alltså att det naturligtvis är viktigt att Sverige har möjlighet att bidra till detta.

Med det sagt måste gruvbrytning ske på ett miljövänligt sätt och med stor respekt för samernas rättigheter.
(Applåder)

Anf. 33 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Jag kunde inte hålla med mer om det sista som Magdalena Andersson sa.

Faktum kvarstår dock att mycket mer hade kunnat göras under åtta år med S vid makten. Under er regeringstid skedde faktiskt en avindustrialisering av Sverige, Magdalena Andersson. Nu sker i stället en nystart. Sverige tar på sig ledartröjan i den gröna omställningen, där industrin kommer att spela en avgörande roll. Den nya strategin för norra Sverige kommer också att bli en viktig kugge i det arbetet, och då behöver det helt enkelt bli lättare att öppna nya gruvor.

Detta kräver en översyn av lagstiftning, tillståndprocesser och handläggningstider, och det kräver också politisk stabilitet över tid. Socialdemokraterna behöver visa ledarskap även när vindarna blåser åt andra hållet och inte dra saker i långbänk. Min fråga är därför om Magdalena Andersson kan tänka sig att byta ut MP mot KD – ”KDS” har ju varit ett framgångsrikt koncept förut!

Allvarligt talat: Ska jag tolka Magdalena Anderssons svar som att hon och jag kan kroka arm för fler gruvetableringar i Sverige?

Anf. 34 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Låt mig bara säga något om industrin. Sist Kristdemokraterna satt i regeringen stödde man en statsminister som sa att svensk industri var ”basically gone”. Det var ju alliansregeringens industripolitik. (Applåder)

(EBBA BUSCH (KD): Han hade fel!)

Efter åtta år med Stefan Löfven som statsminister – ja, nästan, det var sju och ett halvt – har vi nu rekordstora planer på en nyindustrialisering i Sverige. Det är en grön industriell revolution. Det är resultatet av åtta års socialdemokratiskt och miljöpartistiskt styre. (Applåder)

Anf. 35 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Snyggt, Magdalena Andersson! (Applåder)

Det här med retorik är ju viktigt. Men vilka var det som styrde före dessa åtta år? Vilka var det som då lade grunden och skapade förutsättningar för att Sverige kunde bli ett ledande europeiskt föredöme i den gröna omställningen? Jo, det var Liberalerna. (Applåder)

Långt innan dess, mina vänner, stod Socialdemokraterna för kärnkraften. Man var med och planerade för 24 reaktorer. Man var med och byggde 12 reaktorer. Nu är det bara 6 reaktorer kvar. Man var med på att köra igång ett svenskt kärnvapenprogram i en tid när kriget och hoten var som värst. Detta stoppades, och det kanske var bra. Nu är vi dock på väg in i Nato.

Vad vill Socialdemokraterna göra för att förbättra förutsättningarna för mer kärnkraft? Vill man sänka skatten eller öka stödet? Vad vill Socialdemokraterna göra? Vi måste ha mer kärnkraft. Den här generationen måste ha en fossilfri framtid.

Anf. 36 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Problemet med högersidan just nu är att man är helt fixerad vid en enda fråga, nämligen kärnkraften. Hur vore det om man lyssnade på det svenska näringslivet och vad näringslivet efterfrågar? Nu i veckan var Northvolts vd ute och sa att vi måste kunna bygga mer vindkraft. Det enda sätt på vilket de industrietableringar som nu är på gång kan bli verklighet är att vi på medellång sikt bygger mer vindkraft.

Problemet är detta: Om regeringen inte löser vindkraftsfrågan utan fortsätter att försämra villkoren för vindkraft kommer det inte att behövas några kärnkraftsinvesteringar, för då kommer dessa etableringar att hamna i andra länder.

Socialdemokraterna står fast vid att vi ska ha en lagstiftning som gör att vi kan bygga mer kärnkraft, men vi måste också möjliggöra mer vindkraft.

(Applåder)

Anf. 37 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Inte Liberalerna emot – vi behöver ha både solkraft, vindkraft och kärnkraft. Vattenkraft har vi. Vi måste fördubbla energiproduktionen i det här landet för att klara elektrifieringen och för att bli av med kolet, gasen, oljan, dieseln och bensinen. Vi måste bli gröna på riktigt, och då krävs det mycket mer energi.

Detta har stötts och blöts, och det har gjorts olika insatser för att driva på olika energislag. Till exempel har man infört massiv beskattning på el, som är fossilfri. Varför har man gjort det? Är det någonting som Magdalena Andersson kan tänka sig att medverka till att ta bort?

Vi vill ha raka och långsiktiga spelregler som gör att man kan investera i vindkraft. Högarna med ansökningar om vindkraft som väntar på godkännande är en halvmeter, eller säkert en meter, höga. Regeringen gör nu insatser för att snabba på denna process och till exempel öka möjligheterna att kommuner ska säga ja till investeringar i vindkraft.

Gärna vindkraft, men också kärnkraft!
(Applåder)

Anf. 38 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Ja, gärna vindkraft, men också kärnkraft. Kärnkraft ska vara en del av den svenska elproduktionen under väldigt lång tid framöver; det är ingen tvekan om detta.

Johan Pehrson säger att han inte har något emot vindkraft. Problemet är att regeringen bedriver en politik som går i precis motsatt riktning. Man har försämrat villkoren för den havsbaserade vindkraften så att det ska byggas mindre havsbaserad vindkraft. Det kan ju inte finnas någon annan anledning till att man försämrar villkoren för den havsbaserade vindkraften än att man inte vill ha den, eller i alla fall inte vill ha lika mycket av den.

Vad gäller att kommunerna ska säga ja till mer vindkraft har ni i regeringen försämrat möjligheterna för utredningen att komma fram med sådana konkreta förslag. Ni har ju ändrat direktiven till utredningen för att man inte ska kunna komma med vissa förslag som skulle kunna göra att det byggs mer vindkraft.

Det är svårt att förstå varför regeringen bedriver en politik för att vi inte ska kunna ha den elproduktion som behövs för att de investeringar som nu är på gång ska bli av. Det är en nej-till-industri-politik som regeringen i praktiken för just nu.
(Applåder)

Anf. 39 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! Magdalena Andersson talade i sitt första anförande i dag om respekt. Jag håller med om att det är väldigt många i vårt land som förtjänar respekt. Det gäller framför allt de grupper och människor som Magdalena Andersson själv nämnde – de som arbetar hårt och bidrar till sin egen försörjning och till samhällets bästa. Det gäller äldre som har arbetat ett helt liv och förtjänar en värdig ålderdom. Brottsoffer förtjänar också respekt genom att samhället tar sitt ansvar i att ge dem den upprättelse de har rätt till.

Jag skulle kunna stå här länge och prata om människor som förtjänar respekt. Jag tycker dock att det är lite anmärkningsvärt att det är just Mag-

dalena Andersson som står här och pratar om respekt. Detta beror inte bara på att det är synnerligen respektlöst att sitta här i riksdagens kammare och hånskratta när någon annan talar, utan det beror framför allt på att Magdalena Andersson har haft regeringsmakt i åtta år.

Man kan fråga sig, herr talman, var respekten för dem som förtjänar den fanns när stenkastande ligister bjöds på saft och bullar i stället för bröd och vatten i fängelse. Var fanns respekten när man lade ned fullt fungerande kärnkraft och slog sönder vårt välplanerade energisystem? Var fanns den när Magdalena Andersson sa att personer med funktionsnedsättning och sjuka får stå tillbaka för kostnaderna för den kostsamma asylinvandringen? Var fanns respekten när Magdalena Andersson lovade att inte höja bensinskatten men sedan gjorde det i alla fall?

Det är lätt prata om respekt, herr talman, men det är uppenbarligen oftast mycket svårare att i praktiken visa respekt.

(Applåder)

Anf. 40 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Den här veckan brukar kallas årets fattigaste. I år är den fattigare än på mycket länge, inte minst på grund av Putins energikrig, som ju höjer elpriserna i hela Europa och även i Sverige. Många svenskar har svårt att få ekonomin att gå ihop.

I valrörelsen lovade Sverigedemokraterna tillsammans med regeringspartierna dyrt och heligt att ett framtidsytande högkostnadsskydd mot de höga elpriserna skulle vara på plats senast den 1 november, men ännu är inget stöd på plats. Det är inte heller den elräkningsakut som hade kunnat stötta hushåll fram till dess att stödet kommer. Detta har man inte hunnit med. I stället har regeringen prioriterat att ta fram ett förslag om att sekretessbelägga vilka som får ut elräkningsstödet när det någon gång i framtiden kommer.

Det är ju väldigt osvenskt att sekretessbelägga saker, Jimmie Åkesson, men framför allt vill jag fråga varför din regering prioriterar att snabbt ta fram ett lagförslag om sekretess snarare än själva stödet eller i alla fall en elräkningsakut?

Anf. 41 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag har ingen regering. Jag tillhör inte regeringen. Däremot har jag bidragit till att rösta fram regeringen, och vi samarbetar med regeringen i väsentliga delar av politiken. En sådan del är stöd till elkonsumenterna. Även om utbetalningarna ännu inte har skett är detta någonting som kommer på plats när som helst, vilket ju är väldigt bra.

Jag är minst lika angelägen som Magdalena Andersson om att detta ska gå snabbt. Man kan naturligtvis ha synpunkter på den åtgärd som regeringen har landat i, men vi har konstaterat att detta är den åtgärd som kommer att gå snabbast.

Jag menar att det viktigaste är att elkonsumenter, som är oerhört drabbade av Magdalena Anderssons sossepriser, nu får möjlighet till stöd. Det får de inte genom att vi bråkar om enskilda teknikaliteter och därmed fördröjer förslaget ytterligare, utan det får de genom att vi nu baxar igenom detta förslag i riksdagen så fort som möjligt så att människor kan få ut det här stödet.

(Applåder)

Anf. 42 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Det var inte alls svar på frågan om varför man prioriterar resurser för att ta fram ett förslag om att sekretessbelägga vilka som får ta del av stödet. Varför var det viktigare än att jobba fram en elräkningsakut? Varför prioriterade man just detta ytterst osvenska förslag? I Sverige har vi öppenhet och transparens; man ska kunna granska vem som får ta del av olika saker. Men här vill man dölja, antar jag, hur mycket höginkomsttagare kan få ut av elstödet. Det ska inte allmänhet och journalister kunna granska. Att ta fram ett sådant förslag hade hög prioritet i Regeringskansliet. Uppenbarligen var det viktigare än att ta fram en elräkningsakut. Varför var det så viktigt att få fram detta förslag?

Jimmie Åkesson säger att det bör gå snabbt. Jo, men problemet för Jimmie Åkesson är att han lovade hela svenska folket ett framtidsytande högkostnadsskydd senast den 1 november 2022, och det är inte på plats. (Applåder)

Anf. 43 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker att Magdalena Andersson ska rikta denna specifika fråga till regeringen och inte till mig.

Jag konstaterar att vi har fått ett förslag, och det finns säkert saker att säga om det, vilket man kan göra. Vi kan fortsätta prata och diskutera. Eller så skriker vi till verket och ser till att de som betalade extrema elpriser under förra året får ut stöd i form av återbäring för det man har betalat i överpris. Vi prioriterar detta. Vi tycker att det är viktigare att elstödet kommer på plats än att bråka om att de teknikaliteter som Magdalena Andersson uppenbarligen tycker är viktigare än att människor får sitt elstöd. (Applåder)

Anf. 44 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jimmie Åkesson talar om respekt. Vad har han då själv åstadkommit? Han krävde skärpningar av regelverket för sjukförsäkringen i sitt slottsavtal. Han kräver att svenska elkunder ska betala skyhöga tyska elpriser och säger nej till Sverigepriser. I valrörelsen lovade han 2 000 kronor i höjd pension. I dag betalar pensionärer ofta mer för elen än de får ut i pension. Det skulle bli skattesänkningar för Sveriges pensionärer redan nu i januari, och ni lovade att Pensionsgruppen skulle förändras. Inget av detta har Jimmie Åkesson verkställt.

Regeringens propositions- och skrivelselista har kommit. Det aviseras 107 nya propositioner och skrivelser, men inte en enda handlar om höjd pension.

Åkesson pratar, men i praktiken gömmer han sig under Moderaternas klack. Han gör inget och visar ingen respekt för svenska folket.

Anf. 45 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Få saker av det Nooshi Dadgostar nämnde har jag krävt. Men i förhandlingar kan man inte få precis allt man vill ha, utan ibland får man ge och ta. Det är så politik fungerar, och det borde Nooshi Dadgostar vara väl medveten om.

Det har bara gått några månader av denna mandatperiod, och det är lite magstarkt att kräva att alla vallöften ska vara på plats redan nu, i synnerhet av ett parti som inte tillhör regeringen utan samarbetar med regeringen.

Jag kan försäkra Nooshi Dadgostar om att de saker som vi lovade i valrörelsen driver vi i våra kontakter, samtal och förhandlingar med regeringen och i arbetet här i riksdagen – för precis som Vänsterpartiet är vi trots allt ett riksdagsparti.

Nooshi Dadgostar får ha lite tålamod, och hon får gärna medverka till att saker som är bra när det gäller till exempel sjukförsäkringen och pensionerna kommer på plats. Jag tar gärna ett samtal med Nooshi Dadgostar om detta närhelst hon önskar.

(Applåder)

Anf. 46 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! När Vänsterpartiet valde att påverka regeringspolitiken höjde vi sjukersättningen med 1 000 kronor och förbättrade regelverket för sjukförsäkringen. Nu har Åkesson skrivit på ett avtal som innebär skärpningar.

När vi kunde påverka statsministeromröstningen höjde vi garantipensionen med 1 000 kronor. Jimmie Åkesson har prioriterat annat i sitt slottsavtal eftersom han uppenbarligen saknar den respekt han själv talar om. Varför var det mer prioriterat att göra annat i slottsavtalet än att kräva höjda pensioner?

Det enda Åkesson har fått igenom är en fika med partierna, ett samtal med de olika partierna om pensionerna. Det är bra, och det tackar vi för. Men jag vill gärna veta av Jimmie Åkesson när regeringen och Jimmie Åkesson kommer att bjuda in till detta samtal om höjda pensioner?

(Applåder)

Anf. 47 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Regeringen får svara på vilka möten man bjuder in till och när. Det kan inte jag svara på.

Jag kan dock konstatera att Vänsterpartiet var ett samarbetsparti till den förra regeringen under åtta år, och när kom höjningen av garantipensionen på plats? Jo, det var tre veckor före valet. Det tog alltså Nooshi Dadgostars parti åtta år att höja garantipensionen.

Vi har inte haft mer än några månader på oss än. Ha lite tålamod, Nooshi Dadgostar, så ska du nog se att vi levererar det vi har lovat våra väljare.

(Applåder)

Anf. 48 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Herr talman! Vi har hört om politiker som vill ta ned regnbågsflaggor, politiker som försöker stoppa luciatåg för att lucian inte har en könsidentitet som passar Sverigedemokraterna, politiker som försöker stoppa dragqueens som läser sagor och politiker som kritiserar pridetåg. Vi har sett skandal efter skandal bland förtroendevalda som uttrycker sig nedsättande.

Herr talman! Får hbtqi-personer synas i Sverigedemokraternas Sverige?

Anf. 49 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Ja.

Anf. 50 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Herr talman! Sedan valet har Sverigedemokraterna flyttat fram positionerna. Hbtqi-personer blev kanonmat i kulturkriget, och priset betalas inte minst av våra barn och unga. Det är inte en dragqueen i smink och glitter som läser en saga på ett bibliotek som är hotet mot våra barn, utan det här handlar om ungdomar som inte vågar komma ut och som känner att de inte är accepterade för dem de är. Det handlar om att barn och vuxna trakasseras för sin könsidentitet eller sin sexuella läggning.

Dessa barns och vuxnas rättigheter ska väga lika tungt som alla andras. Deras rätt att finnas och synas ska vara lika självklara som andras. Dessa barn och vuxna förtjänar respekt, inte en retorik från Sverigedemokraterna som hämtats direkt från rysk antigaypropaganda.
(Applåder)

Anf. 51 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag har egentligen ingen annan uppfattning än den Märta Stenevi ger uttryck för när hon inte går utanför ramen för vad som är en rimlig och hederlig debatteknik.
(Applåder)

Anf. 52 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Ulf Kristerssons uppdrag är nu att samla unionen för stöd och hjälp till det ukrainska folket med det som man efterfrågar. Nyss nåddes vi av den fruktansvärda nyheten att den ukrainske inrikesministern har avlidit i en helikopterkrasch. Många uppges vara döda och skadade, däribland barn.

Kampen för frihet behöver föras gemensamt där den utkämpas. Stödet måste vara otvetydigt. Det gäller i Ukraina, och det gäller även i Iran. Där går fler och fler nu ut på gatorna för sin frihet samtidigt som regimen med våld slår ned alla dem som bara begär de mest fundamentala rättigheterna. Minst 481 människor har dödats, bland dem 64 barn. Mohsen Shekari, 23 år gammal, Majidreza Rahnavard, 23 år gammal och Alireza Akbari, 61 år gammal, är några av dem som avrättats av regimen genom hängning. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter anser mycket riktigt att avrättningarna som sker nu motsvarar statligt sanktionerade mord.

Hela världen ser nu på när Sverige leder EU:s arbete. Det är regeringens moraliska plikt att samla EU-länderna för att fördöma de statligt sanktionerade mordena på iranska kvinnor och män, kräva omedelbar frigivning av samtliga politiska fångar ur iranska fängelser, terrorstämpla det iranska revolutionsgardet för att därmed kunna rikta sanktioner mot dem som bedriver terror i Iran och i utlandet och ge dissidenter som söker skydd mot regimen en fristad i EU. Den svenska regeringen har nu en viktig uppgift i att samla EU till stöd för alla dem som söker frihet. Svik inte det iranska folket!

(Applåder)

Anf. 53 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det var ett förfärligt besked som kom i dag. EU har i starka ordalag fördömt det som händer i Iran, och jag tycker att det är en av vårt ordförandeskaps absolut viktigaste uppgifter att bibehålla enigheten i Ukraina, för Ukraina mot Ryssland: mer ekonomiskt stöd till Ukraina,

nya sanktionspaket mot Ryssland och mot dem som samarbetar med Ryssland och mer omfattande militärt stöd från inte minst vårt eget land till Ukraina – vi ser vad som händer i andra likasinnade länder – så att deras förmåga att försvara sig kan vidmakthållas.

Ingen annan uppgift är viktigare under vårt ordförandeskap än att vidmakthålla den enighet som inte alls var självklar på något sätt. Den uppgiften har jag tagit på extremt stort allvar i alla samtal med andra europeiska ledare sedan vi tillträdde ordförandeskapet den 1 januari.
(Applåder)

Anf. 54 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! De scener vi ser nu i Ukraina är fruktansvärda. Vi måste stå upp för folkrätten. Inget land har någonsin rätt att med våld och aggressivitet sätta sig över ett annat lands rätt att själv bestämma över sin egen framtid. Vi behöver ha enighet kring ytterligare gemensamma vapenleveranser till Ukraina, gärna kraftfulla, för ryssarna måste nu lämna varje millimeter av det ukrainska territoriet. En attack mot Ukraina är en attack mot oss alla, för det kan i slutändan handla om att ett annat land därefter också kan bli attackerat.

Men det gäller även det iranska folket som står upp mot mullorna. De måste också få EU:s otvetydiga stöd för att de ska lyckas.

Anf. 55 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det här leder mig in på det jag hade tänkt ta upp.

Vi står rätt långt ifrån varandra rent ideologiskt i väl kända frågor som skatter, valfrihet och säkerhetsfrågor, men vi har också faktiskt då och då hittat gemensamma nämnare. Vi landade till slut i en gemensam uppfattning om att skicka vapen till Ukraina. Vi fattade flera gånger gemensamma beslut under den förra regeringen när vi tyckte att den gjorde fel och där vi kunde enas i gemensamma beslut. Det är viktigt.

Nu sitter vi i regering, och ni är i opposition. Men vad ni säger i Vänsterpartiet är fortfarande viktigt, inte minst för trovärdigheten i ett samlat regeringsalternativ till vänster. Därför är det viktigt.

Och därför vill jag med genuin uppriktighet fråga: Kräver Vänsterpartiet fortsatt att amnesti ska utfärdas för dem som befinner sig i Sverige utan tillstånd, eller kan även ni ansluta er till att Sverige behöver en mycket stram invandringspolitik under lång tid för att ha en chans att klara av integrationen?

Anf. 56 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Nu vill jag ändå rätta statsministern. Vad Vänsterpartiet tycker och tänker är viktigt av väldigt många olika skäl. Vi är de som styr och ställer i svensk politik, det kan nog många intyga. Det ska alla väljare veta: en röst på Vänsterpartiet kommer att påverka, oavsett vilken regering som tillträder.

Det är ju så att många människor, både unga och äldre, kanske har funnits i Sverige under fem, tio, ibland femton år – de har ett arbete, de har barn, de har gift sig. Ta exemplet för några veckor sedan med en kvinna som är rysk oppositionell. Hon skulle utvisas tillbaka till Ryssland. Jag tycker inte att det är en bra flyktingpolitik. Vi tycker inte att det är bra att de ukrainska flyktingarna inte bemöts med respekt i Sverige.

Därför tycker vi annorlunda än Ulf KristerSSon i dessa frågor. Man måste bemötas med respekt och tillåtas bidra till svensk ekonomi.
(Applåder)

Prot. 2022/23:47
18 januari

Partiledardebatt

Anf. 57 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Ukrainas sak är vår. Vi kommer att behöva fortsätta att under lång tid hjälpa det ukrainska folket i dess kamp för frihet. Tro aldrig att Putins mördarregim stannar om han, gud förbjude, skulle erövra Ukraina. Detta är deras tanke, deras tankegods; det kommer inte från ingestans, utan det har funnits under lång tid.

Men han bedriver också ett energikrig mot Europa. Han vill splittra, slå sönder och se till att vi river upp unionen så att han ska härska i Europa. Och då säger Nooshi Dadgostar att vi ska klippa kablarna. Hon varnar för tyska priser. Hon varnar för att Europa är någonting farligt.

Vi behöver samarbeta i Europa för att se till att vi driver Ukrainas frihetssak, och då måste vi skydda vår kontinent. Vi ställer om och vill producera energi. Varför vill du isolera Sverige och riva upp det europeiska samarbetet?

(Applåder)

Anf. 58 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Putin ska aldrig tillåtas påverka oss, vår kontinent och våra priser. Det måste vi bekämpa med kraft.

Det är inte min regering, Johan Pehrson, som har stoppat kabelutbyggnaden. Det är Johan Pehrson och hans regering som har gjort det. Han har nu stoppat utbyggnaden av kablarna. Alla partier i svensk politik är nu överens om detta. Varför tycker han då att det var så viktigt att göra, om han är en sådan motståndare?

Självklart, det här tycker Emmanuel Macron, det här tycker Tyskland, det tycker Spanien – kärnländerna i den europeiska gemenskapen. Du är förbispunget, Johan Pehrson! Det är Sverige som står passivt. Nu måste vi finnas med när vi förändrar grunderna för den europeiska elmarknaden. Det får inte vara fossil energi som sätter priserna för den rena förnybara. Det är orimligt!

(Applåder)

Anf. 59 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Det är så mycket jag vill lyfta på den här minuten, så jag vet inte var jag ska börja.

Det första är att Nooshi Dadgostar alltså har Macron i Frankrike som ny politisk idol. Man vet inte var man ska börja! Det är ju inte så det ser ut på gatorna i Frankrike, där motsättningarna växer till de största på många år för den regeringens del.

Det är klart att vi ska göra vad vi kan för att se till att gaskatastrofen som har inträffat i Europa när länder byggt sig fast vid rysk gasimport kan hanteras, och vi återkommer. Idén med att vi exporterar el på en gemensam marknad, att det europeiska elnätet är sammanbyggt och att vi betalar och köper el ibland och säljer rätt mycket el är inget vi ska upphöra med.

Men vi måste hålla ihop. Vi måste se till att Sverige fortsätter att exportera el, och då säger ni nej till ny kärnkraft. Ni vill fortsätta att avveckla kärnkraft. Det är en råvara som kan skapa enormt välstånd i Sverige. Vi måste kunna sälja, men då ska du reglera och stoppa. Och om du inte ska klippa kablarna ska du i alla fall hålla grus i dem.

Anf. 60 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Det är Johan Pehrsons regering som har klippt kablarna, så Johan Pehrson får ta det med Ulf Kristersson och fråga varför han har gjort det.

Elmarknaden fungerar inte. Den är dysfunktionell. Det tycker snart sagt alla europeiska länder, särskilt de stora. Det öppnas nya kolgruvor i Tyskland, Johan Pehrson. Det är inte rimligt. Det är inte bra. Varför har det blivit lönsamt att ha fossil energi igen? Det är något fel på den europeiska elmarknaden.

Varför ska ett land som Sverige, som exporterar så mycket el, vilket vi tycker är alldeles utmärkt, behöva betala för det genom att pensionärerna i Skåne och Mellansverige går under? Är det tacken? Är det så du vill tacka svenska elkonsumenter för att de exporterar el? Det är väl inte ett bra tack? Sänk priserna! Fortsätt med elexporten!
(Applåder)

Anf. 61 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Den 2 februari avgår jag som partiordförande för Centerpartiet. I samband med detta lämnar jag också min plats som riksdagsledamot för Jönköpings län. Därför skulle jag vilja använda dessa minuter till att uttrycka min uppskattning till alla som har bidragit till att göra mina 16 år i riksdagen helt oförglömliga.

Till att börja med skulle jag vilja rikta ett stort och varmt tack till talmanpresidiet, som leder riksdagsarbetet med den äran, den senaste mandatperioden under ledning av Andreas Norlén och dessförinnan Urban Ahlin och Per Westerberg.

Jag vill tacka alla som arbetar i riksdagen och varje dag bidrar till att demokratins hjärta bultar tryggt – säkerhetsvakter, lokalvårdare, restaurangpersonal, it-service och tjänstemän inom Riksdagsförvaltningen och utskotts- och partikanslier. Stort tack till de medarbetare som jobbade i Regeringskansliet under min tid som näringsminister och som departementschef! Tack till alla som har arbetat med mitt personskydd så att jag och min familj har kunnat leva ett så normalt och tryggt liv som möjligt!

Jag vill också tacka alla riksdagsledamöter från alla partier – Jönköpingsbänken, Centerledamöter och ledamöter från hela landet – som trots olika ideologier lägger ned många långa timmar och kraft och energi på det vi tror på, för demokratin och för Sveriges bästa.

Sist men inte minst vill jag tacka mina partiledarkollegor – 20 till antalet under min partiledartid – för alla tuffa debatter och valrörelser men också för alla vänliga ord däremellan, sms, hejarop och förtroliga pratstunder. Jag önskar mina partiledarkollegor allt gott inför det fortsatta viktiga arbetet. Jag kommer att sakna vårt samarbete.
(Applåder)

(TALMANNEN: Tack för de vänliga orden!)

Anf. 62 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Annie Lööf har spenderat över ett decennium i svensk politik. Våldigt mycket har hänt. Förändringarna i svensk politik har varit jättestora – enorma. Det som kännetecknar en skicklig ledare är just hanteringen av stora förändringar – att klara av att hantera dessa och samtidigt hålla fast kurs mot målet, mot det som verkligen spelar roll, de egna värderingarna och de högre principerna.

Detta har Annie Lööf verkligen gjort. Hon har stått stadigt, för jämställdhet, för rättsstatens principer och för alla människors lika värde. Rakryggad och stolt har hon tagit ansvar för Sverige även när det har blåst som hårdast och när hatet och hoten har kastat skuggor över samtalet och över hennes liv.

Herr talman! Annie Lööf är en ledare i ordets yttersta bemärkelse. För detta förtjänar hon vår djupaste respekt.
(Applåder)

Anf. 63 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Magdalena Andersson för det förtroendefulla samarbete som vi har haft under hennes tid som partiledare men också tacka för det fina samarbete som jag hade förmånen att ha med Stefan Löfven. Jag har också haft förmånen att samarbeta med Håkan Juholt under hans tid som partiledare, men då var det mer debatt än samarbete.

Jag vill också tacka Magdalena för hennes ansvarstagande i en för Sverige orolig tid och för modet att ompröva gamla sanningar för Sveriges säkerhet. Jag har alltid uppskattat hennes raka sätt och starka integritet och att hon har tagit sig tid att träffas, sitta ned med ganska många koppar kaffe och hitta vägar framåt när det gäller både budgetfrågor, statsministeromröstningar och Nato.

Jag är väldigt stolt över vårt samarbete i januariavtalet och över att jag fick medverka till och gratulera Magdalena Andersson som första kvinna som statsminister. För någon vecka sedan stod ett antal sjuåringar i denna talarstol, och de kunde Magdalena Anderssons namn. Det är för att Magdalena Andersson är en pionjär som landets första kvinna som statsminister, som har visat pojkar och flickor runt om i vårt land jämställdhet i praktiken. Tack för detta, och tack för gott samarbete!
(Applåder)

Anf. 64 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Detta hade aldrig varit möjligt utan Annie Lööfs och Centerpartiets stöd och samarbete.

Annie Lööf har jobbat hårt och kommer säkert att jobba hårt också i framtiden, men förhoppningsvis få lite mer tid för familjen. Därför har jag tagit med mig en bok. Jag vet att Annie Lööf liksom jag själv gillar friluftsliv, så boken är *Barnfamiljens friluftsguide till Stockholm*. Jag hoppas att Annie Lööf kan ha stor nytta av den, men inte bara det, utan jag vill också bjuda hem Annie Lööf med familj på en korvgrillning i mitt närområde i Nacka. Jag lovar att avslöja min favoritgrillplats om hon lovar att inte berätta för någon annan.

(Applåder)

Anf. 65 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Absolut, och tack så mycket, Magdalena Andersson!

Anf. 66 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag har från min sida betat av några sådana här avtackningar genom åren, och det blir kanske fler.

Annie Löf är den som har suttit längst som partiledare, förutom jag själv, och vi har haft många debatter. Jag fick frågan innan gick in i kammaren om jag kommer att sakna debatterna med Annie Löf, och jag sa faktiskt nej, det kommer jag inte att göra. Som jag tror att vi båda konstaterade i *Aktuellt* senast har vi gjort det här några gånger nu, och det är samma sak och samma gamla argument. Vi kommer liksom ingenstans, så vi är färdiga med varandra, känner jag.

Jag vill ändå ha sagt att jag har uppskattat debatterna. Jag tycker att det har varit bra debatter. Även om vi såklart ska motverka polarisering och motsättningar behövs det tydliga ideologiska motsättningar för att politiken ska bli levande och det ska kännas meningsfullt för väljarna att gå och rösta när det är val vart fjärde år. Jag vill därför rikta ett stort tack till Annie Löf för de här åren och för alla debatter, alla duster och alla fina och ibland mindre fina ord som har kommit från hennes mun.

Apropå polarisering tänker jag att man ibland, även om man debatterar med varandra, kanske vill öka förståelsen för varandra lite grann. Därför har också jag tagit med en liten bok. Det är Björn Östbrings *Nationalstaten*. Jag vet inte om Annie Löf har läst den. Undertiteln är *En essä om liberal nationalism och Sveriges framtid*. Jag har läst den och tycker att den är fantastisk på många sätt och vis. Jag håller inte med om allt, men jag tror att den kan öka förståelsen lite mellan mig och Annie Löf. Jag hoppas att Annie Löf vill läsa boken nu när hon får vara ledig ett tag, när hon inte tar hand om familjen och allt sådant.
(Applåder)

Anf. 67 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! När jag fick frågan utanför kammaren om jag kommer att sakna debatterna med Jimmie Åkesson svarade jag faktiskt ja. Men det kanske var mer ett pliktskyldigt svar, för det ska faktiskt bli skönt att bara titta på de fortsatta debatterna.

Jag och Jimmie Åkesson står så långt ifrån varandra som man kan komma politiskt, men jag är väldigt tacksam över att vi har kunnat vara bänkgrannar och medmänniskor. Även om många utanför den här salen inte tror det pratar jag och Jimmie med varandra rätt ofta. Det gör vi, kanske inte om politiken, men om livet, barnen och mer vardagliga saker, politiska olikheter till trots. Dessutom har Jimmie de senaste fem åren kvalat in som riksdagsledamot från Jönköpings län. Vi har tillhört samma länsbänk.

Jag är tacksam för de samtal vi har haft och skratten som vi faktiskt har haft emellanåt. Jimmie kan konsten att formulera slagkraftiga sms. Jag har inte alltid varit arg på Jimmie, kan jag konstatera, trots hans tydliga markering om just detta i debatter.

Tack, Jimmie, för elva och att halvt år som partiledarkollega i riksdagen, och tack för alla debatter! Vad vore klicken på kvällstidningarnas hemsidor utan dem?

(Applåder)

Prot. 2022/23:47
18 januari

Partiledardebatt

Anf. 68 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Tack, ledamoten, för det! När man har läst en bok vill man också gärna diskutera den med någon. Jag skulle väldigt gärna vilja diskutera boken med Annie Lööf vid tillfälle.

Eftersom hon nu har berättat att vi är så goda vänner utanför den här kammaren tänkte jag ändå ta chansen att bjuda in Annie Lööf till fantastiska Listerlandet att umgås en dag, kanske med familjer om det passar. Där är huvudnumret såklart att vi ska prata lite om boken men också titta på en fotbollsmatch när Mjällby tar emot Värnamo på Strandvallen. Datumet är satt till den 1 oktober, men det kan ändras eftersom det är så länge till dess.

Jag hoppas att Annie Lööf är intresserad. Hon är hjärtligt välkommen till Listerlandet. Jag ska i så fall ta väl hand om henne och hennes familj.

Anf. 69 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Det ser jag verkligen fram emot!

(Applåder)

Anf. 70 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Fru talman och kära Annie! Du och jag har samarbetat på många sätt i opposition och i regeringsställning. Vi har landat i olika slutsatser ibland, ibland i smått och ibland i rätt stort. Jag har verkligen uppskattat dig som person och som politiker.

Du har slagits för fri marknadsekonomi både i sällskap till höger och i sällskap till vänster. Det är konsekvent. Du har värnat fria företagare och fri företagsamhet.

Som kollega har du visat omtanke, värme och medkänsla gentemot alla dina partiledarkollegor. Det uppskattar jag verkligen. Jag hoppas att du känt motsvarande stöd när du har varit grovt utsatt på sätt som få av oss andra har blivit utsatta på.

En av dina egenskaper som jag uppskattar extra mycket är din framstegsvänliga optimistiska syn på tillvaron – att ekonomisk utveckling alltid är möjlig och att teknikutveckling alltid leder till någonting bättre.

Du sa i valrörelsen i många debatter att vi behöver mer av all fossilfri energi, och så ska det nu bli. Det blir mer vind, mer sol och mer kärnkraft. Så jag tror trots allt att vi går mot mycket ljusare tider.

Som en liten symbol för framstegstron och optimismen som du och jag delar vill jag bidra med lite inspiration också till nästa generation. När du nu får några kvällar lediga kommer du och döttrarna att få Alga Science. Inget är som att spela spel med sina barn. Det är experiment med elektricitet, elektromagnetism, batterier, motorer och solceller. Den du!

Lycka till, Annie, i nästa fas av livet!

(Applåder)

Anf. 71 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Tack så mycket! Det kommer att komma väl till pass. I helgen besökte nämligen döttrarna Tekniska museet och uppskattade det väldigt mycket.

Rent politiskt har jag och Ulf KristerSSon gjort väldigt mycket gemensamt under de här åren. Jag vill tacka Ulf KristerSSon för många långa förtroendefulla samtal genom åren, inte minst inom ramen för säkerhetspolitiken.

Det har varit en verklig styrka att han och jag tillsammans under radarn och offentligt uppmanade den förra regeringen att öppna för överläggningar med riksdagens samtliga partier för att nå bred enighet om landets försvar och säkerhetspolitik. Det var viktigt för Sverige, det var viktigt för säkerheten och det var viktigt för tryggheten i landet.

Centerpartiet och Moderaterna har under många decennier utgjort en viktig och förtroendefull axel i svensk politik. Jag vill också passa på att tacka Fredrik Reinfeldt och Anna Kinberg Batra för det förtroliga samarbete inom ramen för Alliansen som vi hade och hur det utvecklade våra partier men också Sverige som land.

Som Ulf sa här har vi inte bara varit partiledarkollegor utan också ministerkollegor i alliansregeringen under flera år. Jag vill också tacka dig, Ulf, för den tid som vi tillsammans fick i regeringsställning. Jag vill tacka dig för alla luncher, alla gemensamma resor, alla förhandlingar, alla förtroliga samtal och alla omtänksamma rader. All lycka i ditt viktiga uppdrag som Sveriges statsminister!

(ULF KRISTERSSON (M): Tack!)

(Applåder)

Anf. 72 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Fru talman! Det har varit upp och ned med Annie, får man säga. Jag vill tacka Annie Löof för hennes politiska gärning. Jag känner dig sedan du hette Johansson och var på skoldebatterna. Du var väldigt skarp redan då, när du drev det CUF:ska evangeliet. Det minns vi.

Du har också på så många sätt varit pionjär och inspiratör – en rekordung kvinna som ledare för ett folkrörelseparti. Det är väldigt stort, och du har inspirerat många människor och unga kvinnor därute. Det vill jag verkligen tacka dig för. Du har gjort det med en sådan stor skicklighet och framgång. Du har klarat att gå runt problem, och du har klarat att gå in i problem och komma ut levande fantastiskt bra.

För många kommer du att bli ihågkommen för att du stod upp mot rasism och för alla människors lika värde. Jag vet att väldigt många svenskar uppskattar det, och jag vill personligen skicka ett varmt tack för att du har gjort det. Vi är många av oss väldigt tacksamma för att du har stått upp för det.

Jag vill tacka dig för våra samtal och våra skratt, för din kunskap och för det du har lärt mig. Vi stod inte alltid på samma sida i politiken; det är det många som känner till. Det är spelets regler. Däremot har du och jag haft väldigt värdefulla samtal.

Du har jobbat hårt. Jag märker att det är många som vill att du ska läsa böcker, men det fattar jag att du inte orkar. Jag vill i stället ge dig en spadag. Du ska ha den i Nacka, och den är för två. Du måste inte ta med mig.

Tack, Annie, för allt du har gjort och för allt som kommer att stå om dig i historieböckerna! Jag hoppas att du efter så många år av slit och stress och så många saker du gjort kan vila i varje fall en liten stund.

Anf. 73 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Tack så mycket! Jag tycker att vi bestämmer här i kammaren att det är Nooshi och jag som tar den där spadagen tillsammans. Det vore fantastiskt roligt.

Rent politiskt delar jag och Nooshi Dadgostar inte särskilt mycket, fru talman. Däremot delar vi faktiskt hiss, golv och tak i Riksdagshuset. Ibland delar vi också fikabröd över samtal och kaffe.

Jag har uppskattat våra samtal på kontoret men också i forum om kvinnors ledarskap och hos tjej- och kvinnojourer. Jag har uppskattat Nooshis vassa humor och omtänksamma personlighet.

Tack för alla ideologiskt spänstiga debatter och för inspirationen! Om inspirationen någon gång har trutit, vilket den faktiskt gör emellanåt, har jag alltid känt ny kämpaglöd när jag läst om Vänsterpartiets senaste utspel.

Nooshi har, som jag sa, kontoret precis nedanför mig. Jag kan stampa i golvet och önska god morgon eller god kväll också för den delen. I det här arbetet blir det ganska många och långa dagar.

Jag vill tacka Nooshi för att hon tog sig an partiledarskapet för några år sedan. Sverige behöver fler starka personligheter som leder och visar vägen. Jag vill också passa på att tacka Jonas Sjöstedt och Lars Ohly, som jag också har haft förmånen att ha som partiledarkollegor under detta dryga decennium.

Jag ser fram emot att få gå på spa med Nooshi!
(Applåder)

Anf. 74 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Fru talman! Du får förstås komma förbi hemma hos mig också om du vill, Annie Lööf!

Jag tycker att det är så fantastiskt roligt och skönt att se en annan kvinna här. När Annie Lööf blev ordförande var hon tämligen ensam om det som kvinna i det politiska landskapet, men man får säga att hon har banat väg för väldigt många andra kvinnliga ledare. Det behövs en stark första pionjär för att öppna dörren för andra. Det fanns också många andra, men Annie Lööf har varit en av de tydligaste och mest lysande stjärnorna.

Jag är väldigt glad att jag har fått dela den här upplevelsen med dig – att stå här och debattera och påverka svensk politik. Jag hoppas att vi ska mötas i andra forum och på andra sätt i framtiden, och jag önskar dig all lycka i ditt framtida liv och i din framtida karriär.

(Applåder)

Anf. 75 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Tack så mycket, Nooshi Dadgostar!
(Applåder)

Anf. 76 EBBA BUSCH (KD) replik:

Fru talman! Jag kan redan nu säga att jag kommer att frågå debattreglerna vad gäller tid. Det finns också risk för att jag kommer att dua, och det kommer bara att bli en replik – från min sida, i alla fall.

Partiordförande Löf, kära Annie! Jag vill börja med gåvan från mig och från mitt parti. Det är en gåva till Min Stora Dag från hela det kristdemokratiska partiet och vår rörelse. Men det är också en förhoppning om att vi ska ha möjlighet att äta middag, bara du och jag. Vi ska äta gott och kanske också dricka gott och dela sådant där som kvinnor i ledande ställning delar med varandra. Det har vi tagit del av vid besök från bland annat Finland och Nya Zeeland.

Du är den kollega som jag har haft längst. När det stod klart att jag skulle väljas till partiledare för KD hörde du av dig och bjöd in till möte. Du var den partiledare som jag först satt ned med på tu man hand. Det var också i Alliansen, med Anna Kinberg Batra, den arme Jan Björklund och dig, Annie, som jag för första gången hamnade i ett arbetssammanhang där kvinnorna var i majoritet.

Det var där jag fick uppleva kvinnors ledarskap på det sätt som jag skulle önska att det alltid vore: tuff konkurrens i sak, men utan missunnksamhet och framför allt utan kvotering. Det fanns ingen uppsatt gräns eller kvot för hur många kvinnor vi kunde vara i gruppen. Jag riskerade inte att knuffa ut någon annan kvinna, för glastaket för hur många kvinnor som fick plats i ledande ställning var redan krossat. Jag var en partiledare bland medsystrar.

Vi är två politiker som råkar vara kvinnor och som har en saklig men svår diskussion på största allvar om vilken väg som är den rätta för vårt land under kommande år. Jag tror att dessa diskussioner har bidragit till att ta udden av misogynia rubriker om catfights, tjejbråk och annat. Det har förändrat normer. Det är numera det som styr ett land som Sverige, där kvinnors ledarskap helt enkelt är just ledarskap.

Vi är partiledare för två olika partier med en stark ideologisk kompass och värdegrund. Ibland har våra vägar löpt parallellt, och ibland har de gått åt olika håll. Många gånger har de korsats. I dag står vi på samma väg, vid samma plats, men vid ett vägskil.

Jag tror mig veta ganska mycket om de starka övertygelser som du har och som har burit dig hit. Men jag vet också en del om det du har fått bära och det som andra runt dig har fått bära för att du ska stå vid denna milstolpe. Så, från makthavare till makthavare, från förtroendevald till förtroendevald, från kvinna till kvinna, men kanske framför allt från mamma till mamma hoppas jag innerligt från en särskild plats i mitt hjärta att du när dammet har lagt sig ska känna: Det var värt det. Vi gjorde vägen lite bredare för våra döttrar.

Tack för ditt hårda arbete, Annie! Tack för vår tid tillsammans! Jag ser redan fram emot när vi träffas igen.
(Applåder)

Anf. 77 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Det är värt det, och det var värt det. Det har varit en fantastisk resa, som jag känner en enorm tacksamhet och stolthet över att ha fått göra.

Det finns en gammal artikel om Ebba och mig från 2018 med rubriken ”Goda vänner – men oense om det mesta”. Vi kanske inte var oense om allt; vi var nog faktiskt mer överens än vad folk har trott. Men så är det med de här sensationsrubrikerna, som Ebba tog upp i sitt underbara tacktal. Där utmålar man ofta starka kvinnor som är politiska ledare som några som bara deltar med blixtar mellan sig eller i så kallade catfights. Då har de inte vetat att vi har sett igenom det som två politiska ledare.

Jag är väldigt tacksam över vänskapen, Ebba. Vi har kunnat ha samtal både om politikens villkor, om sömnlösa nätter och om vabperioder som småbarnsföräldrar. Ebba är också den som överraskar och som kommer med det där lilla extra. Det kan vara ett nytt mobilskal, kanske för att jag behöver det ibland, fikabröd och roliga filmer på sms. När jag kom tillbaka efter min äldsta dotters födelse hade hon ordnat en liten babyshower med en sådan där blöjtårta och en liten present på mitt kontor. Tack, Ebba!

Jag vill också passa på att tacka Göran Hägglund, som jag hade förmånen att vara partiledarkollega med under många år. Jag vill tacka Kristdemokraterna som parti för det fina samarbete som Centerpartiet och Kristdemokraterna har runt om i landet och har haft på nationell nivå under så många år.

Stort tack, Ebba! Jag ser fram emot middagen.
(Applåder)

Anf. 78 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Fru talman! Som fru talmannen säger är det här definitivt mer ett tacktal än en replik. Du ska få de här gåvorna strax, Annie, men inte riktigt än.

Jag har förberett ett litet anförande, men när jag satt här och lyssnade slog det mig att jag är den som har fått känna Annie Lööf under kortast tid. Det är jag lite ledsen för, ska jag säga, och jag är också lite ledsen för att vi inte får ha fler sådana här tillfällen i kammaren. Jag har uppskattat dem otroligt mycket.

Däremot har jag en erfarenhet som jag inte tror att någon annan av mina partiledarkollegor har. Det är att jag som väljare har fått uppleva Annie Lööf. När Annie Lööf tillträdde hade jag ännu inte blivit medlem i något politiskt parti, utan jag satt och betraktade hela den cirkus vi håller på med här utifrån, som väljare utan partipolitisk koppling. Jag såg då en ung kvinna ta plats på den här scenen, medan jag gjorde en annan resa – i näringslivet och i en helt annan typ av ledarskap. Jag fick från sidan av och utifrån följa din resa in i den här världen. Det var väldigt inspirerande och roligt.

För Miljöpartiet är rotationsprincipen en viktig princip. Vi tror att det är bra för politiken och för samhället att man går in i och ut ur politiken. Det är bra att man har erfarenheter med sig in i politiken som man inte kan få i det här rummet och bland de här kollegorna enbart och att man sedan tar med sig dessa erfarenheter ut.

Jag fick se början, inte av din politiska karriär men väl av din partiledarkarriär. Sedan har jag fått förmånen att kliva in och vara kollega, och nu ser jag otroligt mycket fram emot att få följa vad som kommer närmast. Jag är rätt övertygad om att det inte kommer att handla så mycket om spaupplevelser och skogspromenader som om nya fantastiska insatser på viktiga områden i vårt samhälle.

Jag tackar för den här korta tiden utifrån detta perspektiv och för det perspektiv som du gav mig då, när det började.

Anf. 79 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Miljöpartiets fantastiska rotationsprincip har inneburit att jag har haft förmånen att få ha fem partiledar- eller språkrörskollegor från Miljöpartiet. Jag skulle vilja börja med att tacka alla de fem – Gustav Fridolin, Åsa Romson, Isabella Lövin, Per Bolund och Märta Stenevi – för det samarbete, de förtroliga samtal och även de tuffa förhandlingar som vi haft under de år som vi har samarbetat i svensk politik. Vi har inte alltid haft samma lösningar på samma problem, men jag har verkligen uppskattat de resultat som vi har nått, inte minst inom miljö- och klimatområdet.

Jag är också tacksam för att vi har kunnat jobba tillsammans för viktiga värderingar i Sverige – för en offensiv miljö- och klimatpolitik, men också för hbtq-personers rättigheter och för barns och kvinnors rättigheter.

Tack, Per och Märta, för den tid som vi har samarbetat! Tack, Miljöpartiet, för alla de år som vi har samarbetat både lokalt och nationellt! Tack för luncherna, för de tuffa förhandlingarna och för samtalen! Och framför allt: Tack för ert starka engagemang i ödesfrågor kring miljö och klimat! Dem är det avgörande för hela det politiska fältet att ta ledarskap i framåt. Det är helt avgörande för vår gemensamma planet.

Så tack för ert arbete, och tack för vårt gemensamma samarbete!
(Applåder)

Anf. 80 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Fru talman! Jag ska nu bli lite allvarligare. Jag vill också stämma in i tackkören gällande det politiska arbetet och tacka dig, Annie, för ditt mod och ditt engagemang. I en tid när vi sett auktoritära och främlingsfientliga vindar blåsa genom både Sverige och Europa har du hela tiden stått stabil i din tro på frihet, demokrati och öppenhet. När andra har vänt kappan efter vinden har du visat vad det är att vara liberal politiker i vår tid. Du har stått vid ditt ord och aldrig släppt fram rasismen till makten eller gett den en enda millimeter. Jag vet att du har betalat ett högt pris för det, men jag hoppas att du också under de här åren har känt stödet från alla oss som har backat det, både som väljare och som politiker.

Jag vill också rikta ett särskilt stort tack till dig för din röst för kvinnors och barns utsatthet. Tack för att du alltid har stått på kvinnors och flickors sida och har fått så många andra att göra samma sak!

Som avtackningspresent från Per, mig och partiet har vi skänkt en gåva till Plan Sverige, som står på tjejers sida när det behövs som allra mest – precis som jag vet att du alltid har gjort och som jag också är övertygad om att du alltid kommer att göra. För det är vi dig väldigt tacksamma.
(Applåder)

Anf. 81 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Tack så mycket, Märta Stenevi!
(Applåder)

Anf. 82 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Fru talman och Annie! Du är en imponerande person. Jag har varit med länge i politiken, men du har varit partiledare i över elva år. Jag har inte ens varit det i elva månader. Herregud, vad tufft det är! Vilka krav och förväntningar man ska möta upp, vad man måste försaka och hur mycket man tappar den här lite sköna friheten som vi liberaler gillar, att kunna röra sig fritt och göra vad man vill! Det är hela tiden påstått. Det ska vara arrangerat och man ska kolla: När kommer du hem, när kommer du dit, vart ska du, vem ska du träffa och bla bla bla.

Men det är nödvändigt. I den tillvaro med hat och hot som vi lever i vet du vikten av att det är ordnat och att det är så många människor som hjälper oss att kunna bära vårt ledarskap. Detta har du gjort på ett starkt sätt och till ett pris som varit förfärligt, vilket du har berättat om.

Du är smart. Du är rolig. Du är varm. Du markerar din politiska eld på ett väldigt starkt sätt. Det handlar om att vara lokalpatriot för Marmarö ...

(ANNIE LÖÖF (C): Maramö.)

Maramö. Själv är jag det för "Orebro". Jag var tvungen att skriva utrikeska i går, så det blev Orebro. Men den där närvaron är viktig.

Du står för de stora linjer och de viktiga samhällsförändringar som är nödvändiga för att möta framtiden. Du missar inte heller att stå upp för de mest utsatta. Du jobbar brett med jämställdheten, för kvinnors villkor, för kvinnors rätt till lika lön, för bra förskola och för rimlig förlossningsvård. Du står också upp för de kvinnor som är mest utsatta, de som drabbas av våld och förtryck på olika sätt. Detta gör du på ett fantastiskt sätt. Därför är Liberalernas gåva en gåva till Unison.

Du ska ju både bada och grilla korv nu. Eftersom korven var upptagen hoppas jag att vi kan äta pizza snart – jag kan laga den – på valfritt ställe här i Stockholm, så kan vi prata lite om hur det är.

Även om jag är ung som partiordförande – och där är du en veteran – har jag sett kollegor i riksdagen och andra ledande politiker, många som inte ens varit med så länge som du, för vilka det blivit ganska tomt när ljuset slocknat lite och de ska gå vidare. Jag är inte mer än hobbypsykolog, men ta dig tid att vila, reflektera över vad du ska göra och fokusera på det som kanske betyder lite extra! Jag såg att du lite skulle ta hand om handbollen för barnen. Det är perfekt. Du är ju inte skotträdd, så du kommer om inte annat att kunna stå i mål när barnen skjuter.

Din energi kommer att komma väl till användning varhelst den hamnar, men varför inte i svenskt näringsliv, där man behöver mycket kunskap om politikens funktion och villkor och där man också är beredd att jobba på det långsiktiga sätt som du har gjort. Och skulle det mot förmodan bli kärvt har jag kontakter på Arbetsförmedlingen, så vi kan prata om hur du med Centerpartiets hjälp både kan rusta och matcha personer som behöver ta steget in på marknaden. Jag tror inte att det blir aktuellt, men om det kärvar kan jag hjälpa till med det.

Tack, snälla Annie, för allt du har gjort och den du är!

(Applåder)

Anf. 83 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Johan hade ett fantastiskt inramande tacktal. Jag tänkte säga, från den snart avdankade partiledaren till den allra färskaste, som Johan redan har berättat att han är, att mitt bästa råd brukar vara att alltid vara sig själv. Det rådet behöver jag dock inte ge till Johan Pehrsson. Att alltid vara sig själv och kämpa för det man tror på är en egenskap som jag tror att ingen har missat hos honom.

Jag vill tacka Johan och Liberalerna som parti för allt samarbete genom åren, både i Alliansen och i januariavtalet. Jag vill tacka Jan Björklund, som jag hade som partiledarkollega i nästan åtta år, och Nyamko Sabuni. Jag har uppskattat det täta samarbete vi har haft det senaste decenniet och allt vi har kunnat genomföra som två liberala mittenpartier. Jag hoppas såklart att det blir mer av den varan även i framtiden, för Sverige behöver mer liberal politik och starkare liberala partier, både Centerpartiet och Liberalerna.

Jag vill tacka dig, Johan Pehrson, för din värme, din personlighet och din omtänksamhet. De sms-kramar och emojierna som du skickar har värmt när jag fått dem och behövt dem som allra mest. Du sprider glädje och spänst i demokratins tjänst.

Nu kommer jag att säga min absolut sista mening i den här talarstolen. Anledningen till att jag kom in i riksdagen var ett väldigt supportande och stödjande från mina föräldrar. Mina föräldrar sitter här i dag och har lyssnat på partiledardebatten, så mitt sista tack som riksdagsledamot och partiledare går till mamma och pappa. Tack så mycket!

(Applåder)

(ANDRE VICE TALMANNEN: Stort lycka till med allt, Annie Lööf!)

Anf. 84 EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Jag ska försöka klara av att återgå till debatten.

Om det är någonting som den politiska delen av den här debatten hittills har visat är det att det inte finns något annat regeringsalternativ än vårt. Det finns inte en samlad opposition. Det finns fyra fraktioner utan gemensam syn på vår tids stora utmaningar: energiförsörjningen, kriminaliteten, vården och ekonomin. Mot dessa fraktioner står en regering och ett regeringsunderlag som tar ansvar i en svår tid. Det är en regering som är besjälad av att hjälpa, lindra och stötta i denna mycket speciella tid.

Fru talman! Ansvar för sin nästa, solidaritetstanken, är en grundbult i den kristdemokratiska idétraditionen. Den gyllene regeln om att behandla andra människor så som man själv vill bli behandlad är inte bara ett vackert ideal; det behöver också omsättas i praktisk handling.

Nya siffror visar att nästan var fjärde svensk känner sig isolerad eller ensam. Ensamheten är störst bland unga vuxna och äldre. Det är också i de grupperna, särskilt bland män över 85 år, de högsta självmordstalen finns. Ensamhet gör att blodkärlen i kroppen rent fysiskt drar ihop sig. Ensamhet är en lika stor fara för hälsan som rökning.

Ensamheten är ett stort samhällsproblem som det krävs att vi agerar mot. För första gången någonsin blir frågan om att motverka ofrivillig ensamhet en prioritering för en svensk regering. Vi skjuter till 300 miljoner per år och arbetar brett för att bryta den ofrivilliga ensamheten på nationell, regional och kommunal nivå och inte minst genom civilsamhället.

Fru talman! Mycket arbete kvarstår. Men jag är glad att vi har tagit det här steget i en tid då människor bär tungt.
(Applåder)

Prot. 2022/23:47
18 januari

Partiledardebatt

Anf. 85 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Fru talman! Jul- och nyårsledigheterna ger möjlighet till vila och återhämtning. Men för alldeles för många svenska familjer blev det inte så i år. Vi har sett nya vågor av skjutningar och sprängningar, senast nu i natt. Unga män, i vissa fall pojkar, skjuter hänsynslöst varandra och sprider skräck i hela bostadsområden.

Vi socialdemokrater vill se hårdare straff och fler poliser. I regeringsställning skärpte vi 80 straff, och ytterligare lagförslag var på gång. Därför var det med viss förvåning jag noterade att den nya regeringen har valt att låta tjänstemännen på Justitiedepartementet lägga tid, kraft och energi på att avskaffa danstillståndet. Det är resurser som hade kunnat användas till att snabbt få fram mer lagstiftning om skärpta straff.

Ebba Busch! Varför prioriterade din regering att avskaffa danstillståndet när vi behöver lägga allt krut på att skärpa straffen?

Anf. 86 EBBA BUSCH (KD) replik:

Fru talman! Vi behöver klara av att göra två saker. Vi behöver se till att stärka och skärpa det repressiva arbetet. Men vi behöver också göra otroligt mycket mer för att stärka det förebyggande arbetet, för att se till att människor över huvud taget inte hamnar i de miljöerna.

Jag kan förstå att det kan tyckas tacksamt att ställa lite tid för ett slopat danstillstånd mot allt annat. Men faktum är att det har tagit onödig tid och onödigt fokus från våra rättsvårdande myndigheter, specifikt Polismyndigheten, att administrera danstillståndet.

Om det är någonting som kännetecknar svensk polis och många andra delar av vårt samhälle så är det att de är fullkomligt överadministrerade. Vi behöver inte ha mer pappersexercis. Vi behöver ha fler poliser, skärpta straff och möjlighet till ett bättre och mer långsiktigt förebyggande arbete ute på gator och torg.

Anf. 87 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Fru talman! Vi behöver verkligen skärpta straff. Det är kanske det som skulle behöva prioriteras på Justitiedepartementet.

Ebba Busch säger att det är viktigt att jobba med förebyggande insatser. Men även den prioriteringen är märklig från regeringens sida. I den budget som lades fram i höstas prioriterade man att sänka skatten för höginkomsttagare. Det är en väldigt dyr reform samtidigt som kommuner och regioner inte har fått de stöd som behövs nu när de ökade priserna påverkar också deras verksamheter. Det är ju kommunerna som är ansvariga för mycket av det förebyggande arbetet. Det är också en lite märklig prioritering från regeringen.

Frågan till Ebba Busch blir då: Varför har ni prioriterat att sänka skatten för dig och andra höginkomsttagare framför att ge kommunerna resurser så att de verkligen kan arbeta med att stoppa nyrekryteringen till gängen? Varför är höginkomsttagarna viktigare än att stoppa nyrekryteringen?

Anf. 88 EBBA BUSCH (KD) replik:

Fru talman! Socialdemokraterna får gärna stoltsera med att man vill höja skatten med 13 miljarder för 1 miljon svenskar. Man får gärna vara stolt över att man vill höja skatten för tre av tio poliser och för en av fyra barnmorskor. Det tycker vi är fel.

Vi har i stället valt att prioritera att hålla i, förstärka och förlänga de extra stöden till exempelvis ensamstående kvinnor. Höjningen av bostadstillägget är en viktig del av det. Vi plussar på för att stärka utöver de automatiska förstärkningar som ändå sker av garantipensionen. Den prioriteringen står jag för. Om man tittar på budgeten ser man att vi ger mest till dem som har minst.

Därtill gör vi en omläggning; när det gäller brottsbekämpningen kommer brottsoffret nu att stå i fokus. Det är där fokus ska ligga. Och vi gifter ihop föräldraansvaret, mammors och pappors ansvar, med den förebyggande delen med stödjande insatser för att få till det samtidigt som vi skärper straffen.

Anf. 89 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Fru talman! Den här regeringen har misslyckats med att sänka de svenska elpriserna och införa ett högkostnadsskydd för el. Man har också misslyckats med att betala ut en elpriskompensation. Och nu när man planerar att göra det har man fokuserat helt och hållet på att hemlighålla uppgifterna om vilka som får en elpriskompensation.

Det har figurerat uppgifter i medierna om att det är en skev utbetalning. Miljardärer med stora gods får väldigt mycket i elpriskompensation medan de som bor i norra Sverige fram till för några dagar sedan inte skulle få något alls och inte heller nu kommer att få särskilt mycket.

När man betalat ut sådant här har offentlighetsprincipen alltid gällt. Det gällde vid covidstöden. Våra inkomster och var vi bor är också offentliga uppgifter. Man kan se vilka styrelser människor sitter i, vilka uppdrag de har och så vidare. Varför var det så viktigt att hålla hemligt vilka som ska få elpriskompensation, Ebba Busch?

Anf. 90 EBBA BUSCH (KD) replik:

Fru talman! Nu ska vi börja med att reda ut det här med att vi skulle ha dragit benen efter oss. Jag och regeringen har nu blivit KU-anmälda för att det har gått för fort fram.

Jag lovade i valrörelsen att vi skulle stå på svenska folkets sida, att vi inte skulle lämna dem i sticket, att vi såg dem, att vi hörde dem och att vi skulle göra allt vi kan för att bygga svenskt energisystem starkt igen. Vi skulle inte acceptera det sårbara läge som den tidigare regeringen försatt oss i. Det levererar vi nu på.

Vi lovade också att elstöd skulle vara prioriterat. Vi har bytt modell. Det står jag för. Jag tycker att den här modellen är bättre. Men Nooshi Dadgostars kritik gäller att det skulle gå långsamt jämfört med i andra länder. Tidsperioden sträcker sig från hösten 2021 till hösten 2022. Vilka satt i regeringsställning då? Det gjorde Vänsterpartiets regering. Detta håller alltså inte.

Jag ser fram emot att svara på frågan om sekretessen i nästa vända.

Anf. 91 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Fru talman! Det var många ord men inte något svar på frågan. Det är ju så att i Sverige är det offentligt för att journalister och andra och framför allt väljarna ska veta om de ska rösta på den här regeringen nästa gång eller inte. Man måste ju veta vad svenska folkets pengar går till.

Regeringen har varit väldigt tydlig när det gäller integritetsfrågorna: Om man bor i ett visst bostadsområde ska man leva med att bli visiterad på väg till och från hemmet – det som kallas visitationszoner. Människor utan någon som helst koppling till något kriminellt ska veta att polisen när som helst kan gripa in och kontrollera dem. Integriteten spelar väldigt liten roll när regeringen ska kontrollera befolkningen.

Är det så att Ebba Busch inte tål att medborgarna också kontrollerar regeringen? Är ni rädda för detta? Vad är det som är så hemligt med elprisstödet att det inte kan vara offentligt?

Anf. 92 EBBA BUSCH (KD) replik:

Fru talman! Jag tycker att det här är en hedersfråga. Förklaringen till att elprisstödet är sekretessbelagt är att det som lett oss hit är en naiv politik med ett nedmonterat elsystem. Det gör att svenska folket får betala ett orimligt högt pris nu under Rysslands invasionskrig i Ukraina – ett högre pris än vad man annars hade behövt betala.

Det är naiv politik som har lett oss hit. Tro mig: Det kommer inte att vara någon naiv politik som leder oss vidare. Nu lägger vi om! Jag menar att det vore naivt i ett svårt säkerhetspolitiskt läge att göra ungefär 4 ½ miljoner svenskers personliga uppgifter tillgängliga för vem som helst.

Svenska folket har inte bett om eller godkänt att uppgifterna lämnas ut. Man kan inte heller fransäga sig elstödet, och därför tycker vi att det är orimligt i ett så här svårt säkerhetspolitiskt läge att medelsvensson ska tvingas betala ett ännu högre pris för Vänsterpartiets retorik vad gäller både energi- och integritetsfrågor.

Anf. 93 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Fru talman! Jag höll nästan på att glömma att det var min tur, för det var så spännande att lyssna på det här resonemanget.

Min fråga handlar om att när M, KD och SD fällde budgeten 2022 ströks också energieffektiviseringsstödet till flerfamiljshus. Häromveckan kom beskedet att regeringen stoppar utredningen om incitament för energieffektivisering som snart skulle ha lämnat sina förslag, trots att det bara var några månader kvar.

Miljöpartiet har gång på gång föreslagit att staten ska gå in och ta större ansvar för en snabb effektivisering och därmed också dämpa effekterna av Putins energikrig mot Europa. I stället har regeringen alltså dragit bort stöd och valt att uppmana hushåll och företag att spara el.

Pengar betalas ut för att värma upp pooler samtidigt som inget stöd ges för att skifta ut direktverkande el. Med tanke på den akuta situationen på elprismarknaden i Europa och Sverige, fru talman, skulle jag vilja veta varför Ebba Busch och regeringen aktivt motarbetar politik för energieffektivisering som skulle gynna svenska hushåll och företag.

Anf. 94 EBBA BUSCH (KD) replik:

Fru talman! Svaret är att vi helt enkelt inte gör det. Det prioriteras i budgetpropositionen för 2023, och även i nästa, att stötta hushållens energieffektiviseringar. Det är viktigt. Det är fortfarande alldeles för många hushåll som har direktverkande el. De har en otroligt tuff situation nu eftersom allt i samhället är så dyrt. Det är också långa ledtider om man trots det har de ekonomiska marginalerna att göra inköp av luftvärmepumpar och annat. Därför är det viktigt att vi håller i detta – dock i en annan form. Det finns tydligt prioriterat i vår budget.

Jag vill också säga att det ju inte är så att vi ber svenska folket spara för att det är roligt. Vi gör det för att det är en viktig del i att hålla nere priserna och för att det finns en reell risk för så kallad fränkoppling i elsystemet på grund av att 3 000 megawatt helt enkelt har försvunnit de senaste åren. Nu försöker vi parera det samtidigt som vi bygger upp systemet igen.

Anf. 95 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Fru talman! Energieffektiviseringar är det absolut snabbaste sättet att kapa priserna som vi har tillgängligt. Det är också det absolut mest effektiva sättet att se till att inte få den typ av effekter i systemet som bortkoppling är – för den risken finns, trots att Sverige nu exporterar mer el än någonsin och är Europas största exportör av el.

En villaägare som byter från direktverkande el till bergvärme sparar stora belopp på sina elräkningar, både när priserna är höga och när de är lägre. Energieffektiviseringen gör dessutom att priserna sänks för alla. Men det regeringen gör är för lite och för sent.

Att man inte orkar ta tag i energieffektiviseringen samtidigt som man har stort fokus på kärnkraft och på stöd till miljardärer – som man dessutom vill hålla hemligt – kommer vi att behöva återkomma till, för svaret som Nooshi Dadgostar fick förut var verkligen inte tillfredsställande.

Energipolitiken är lat och dålig, för den ger inte effekt här och nu. Den är ett svek mot de hushåll som sitter med elräkningarna. Här räcker det inte med falukorvar. Svenskarna ska inte behöva vänta på ryckiga allmosor. Det behövs offensiva satsningar på lägre priser *nu*.

Anf. 96 EBBA BUSCH (KD) replik:

Fru talman! Man får gärna rikta kritik mot mig för att arbetet med elstödet har gått för fort. Jag håller inte med. Vi har jobbat så hårt vi bara har kunnat. Vi presenterade ett nytt elstöd när priserna även för elområdena 1 och 2 sköt i höjden i november och december. Det gjorde de inte på samma sätt under hela året innan dess. Det var en självklarhet.

Vi håller så högt tempo vi bara kan. Andra får gärna lägga tid på att älta att detta borde gå långsammare, men jag håller inte med. Andra får gärna vara naiva och tycka att Sverige i ett svårt säkerhetspolitiskt läge borde hålla den här typen av uppgifter om ungefär 4 ½ miljoner svenskar, som inte bett om att få uppgifterna utlämnade, tillgängliga för andra. Jag håller inte med.

Vi håller i effektiviseringsarbetet. Jag delar Märta Stenevis åsikt att det är viktigt med energieffektivisering. Vi ska underlätta omställningen för fler hushåll samtidigt som vi gör det stora energisystemet starkt igen.

Anf. 97 MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Kritiken mot regeringen är hård. Den kommer förstås från oppositionspartier men också från civilsamhälle, experter och andra länder. Sverigedemokraternas marionettregering driver en politik för kulturkriget, inte för verkligheten. Men det finns en annan väg för Sverige. Vi kan lösa energikrisen genom offensiva satsningar på förnybar energi som snabbt ökar elproduktionen i södra Sverige och på energieffektiviseringar som sänker elräkningarna – inte bara i år, utan under lång tid framöver.

Vi kan ta artkrisen på allvar och göra de satsningar som är akuta för att bevara den biologiska mångfalden i våra skogar och hav i stället för att fortsätta pressa skogsbruket in i en återvändsgränd. Vi kan investera i våra barn och låta pengarna gå till skolan i stället för till riskkapitalisterna och ge alla barn rätt stöd i stället för att hota deras föräldrar och utan misstanke visitera barn.

Vi kan sträva efter mer frihet åt fler och mot ett öppet samhälle där unga vågar komma ut ur garderoben och leva fritt – inte trycks tillbaka av vare sig hedersförtryck eller SD-politiker som anammat Putins retorik för att misstänkliggöra hbtqi-personer.

Vi kan stå upp för demokratiska värderingar – och med demokrati menar vi mer än att val genomförs: En fri debatt, en fri press, en fri opposition, en oberoende rättsstat, ett minoritetsskydd värt namnet och ett fritt folk.

Vi kan markera mot varje stat som kränker och mördar sin egen och andras befolkningar – varje gång. Vi kan bedriva en feministisk utrikespolitik i ord och gärning och fördöma Irans regim offentligt samtidigt som vi terrorstämplar revolutionsgardet.

Vi kan låta solidaritet bli ledstjärna i stället för protektionism. Vi kan se att ingen av oss är isolerad och att vi alla behöver varandra, och därför bygga ett samhälle där vi ställer upp för varandra.

Det här är ingen utopi och ingen naiv vision. Det är bara en fråga om politiska prioriteringar och vilja. Vi både kan och vill. Så fort Liberalerna hittar sin liberala ryggrad igen är vi redo att fälla den här regeringen.

Anf. 98 JOHAN PEHRSON (L):

Fru talman! Jag vill så här i slutet av debatten fokusera på Sveriges samhällsbyggare. Det gäller alla de hårt arbetande människor som stressar sig fram varje morgon för att koka gröt, klä på sina barn och kanske få iväg dem – inte alltid så pigga – till skolan. Eller så ska man se till att själv komma iväg till sitt jobb. Det kan vara det första jobbet eller något av de många jobb som man har under ett yrkesliv. Det här gäller för all del även alla de samhällsbärare som har byggt Sverige och gått till jobbet i ur och skur.

Utan samhällsbyggare som jobbar, driver företag och därmed utgör grunden för skattekraften är det svårt för oss att tillsammans kunna betala för vården, äldreomsorgen och hela den sociala välfärden. Det vore svårt att betala den skola som ger alla barn goda livschanser. För varje arbetstimme som tickar in kommer det pengar till vår gemensamma välfärd. Det är så vi skapar välstånd, och det är så vi ser till att flera på riktigt kan klara skolan och komma i arbete och att företag på sikt kan stärkas så att Sverige fortsätter att vara en industrination.

Liberalerna utlovar inga utopier, men vi vet att skolan måste fungera och att det alltid måste löna sig att arbeta. Det ska finnas vård och ett socialt skyddsnät för den som drabbas av olycka i livets lotteri.

Välfärden ska finnas tillgänglig när man behöver den, till exempel om man behöver en hörapparat, något som ju togs upp tidigare i debatten. Där är köerna långa på många håll. Man ska kunna få en utredning på bup om ens barn har det jobbigt och har gått in i ett mörker. Centrala myndigheter, såsom polisen, ska ha resurser för att kunna utföra sitt arbete. Frihet från brott är en rättighet för alla.

Samhällskontraktet måste fungera. Då ökar viljan, kraften och förmågan att bygga ett starkare, friare och grönare Sverige också för kommande generationer.

(Applåder)

Anf. 99 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Fru talman! Den svenska arbetsmarknadsmodellen har tjänat Sverige väl. I förra veckan gav företrädare för LO, PTK och Svenskt Näringsliv tydliga besked. Låt mig citera: ”På andra sidan sundet har nu den nya regeringen i Danmark, Sveriges närmaste allierade i motståndet mot minimilönedirektivet, beslutat att väcka en ogiltighetstalan mot direktivet i EU-domstolen i linje med Danmarks principiella inställning under hela förhandlingen. – – – Arbetsmarknadens EU-råd uppmanar därför regeringen att, i nära samråd med oss parter, intervensera i målet vid EU-domstolen till stöd för våra allierade i Köpenhamn, allt annat vore tjänstefel.”

Johan Pehrson! Kan du ge besked här i kammaren i dag om att regeringen kommer att intervensera?

Anf. 100 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Fru talman! Vi väntar med spänning på hur anmälan från danskarna kommer att se ut. Jag har inte sett den än. Jag tror att den sista dag då de kan lämna in den faktiskt är i dag. Det här är en del av det samarbete som Danmark har fått till efter sitt val. Vi analyserar detta noga och kommer att titta på vad de skriver, vilka grunder de har och hur det hela ska se ut.

Jag vill påminna om att vi har ett arbete igång för att se till att den svenska arbetsmarknadsmodellen värnas. Dessa frågor kommer ur det faktum att vi har slagit fast att vi ska jobba med villkor och rättigheter för människor i hela Europa och inte bara i Sverige. Socialdemokraterna var starkt drivande för en social pelare i Europeiska unionen. Det som blev resultatet av detta visar tydligt att den svenska arbetsmarknadsmodellen ska värnas.

Men jag hör oron och har läst detta. Jag lovar Magdalena Andersson att vi har en tät och nära kontakt med arbetsmarknadens parter.

Anf. 101 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Fru talman! Bara så att det blir tydligt: Var det där ett ja?

Anf. 102 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Fru talman! Ibland är replikerna korta!

Svaret är att vi fortsätter att analysera detta. Jag eller biträdande arbetsmarknadsminister Paulina Brandberg kommer att återkomma i närtid. Vi

har såklart inget annat intresse än att värna den svenska modellen. Men vi har också ett stort intresse av att hålla ihop Europa och se vad vi kan göra för att alla människor i Europa ska ha goda livsvillkor och rimliga löner. Den svenska modellen ska dock värnas.

Prot. 2022/23:47
18 januari

Partiledardebatt

Anf. 103 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Fru talman! Det är 97 procent av lärarna som inte vill ha marknads-skola. Svenska folket vill inte ha vinstdrivande skolor. Man har stor förståelse för att många människor har landat i detta, eftersom det kraftigt har förstört svensk skola. Vi ser mycket stora brister i många skolor.

Den stora skolkoncernen Academedia har tagit fram ett stort antal förslag för att skydda sina egna vinster och se till att de kan överleva som företag. Det är en lista som Liberalerna nu har tagit vidare och tänker genomföra. Det är i alla fall Academedias egen uppfattning. Skolkoncernerna gör bedömningen att de förslag som regeringen nu kommer med inte kommer att påverka deras vinster.

Skolministern kommer själv från en skolkoncern som förut hette Häl-sans förskola. Kan Johan Pehrson garantera att Liberalerna aldrig har tagit emot pengar från några kommersiella skolintressen?

Anf. 104 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Fru talman! Vi genomför nu den största omreglering som har skett för att se till att människor i Sverige ska ha möjlighet att välja skola, oavsett plånbok. Det är något som företrädare till Vänsterpartiets ledare rimligen har gjort genom åren. Man ska ha möjlighet att välja skola till sina barn. Det är en viktig del i att ge makt till medborgarna.

De senaste åren har vi dock sett att det har varit för slapt. Under de år då Vänsterpartiet stödde regeringen gjordes ingenting i praktiken för att strama åt regelverket för att ordning och reda ska råda och man inte ska kunna snåla på någonting. Den skolpeng som ges gäller ju barnens bästa i skolan. Detta styr vi nu upp för att hålla lycksökare borta.

Vi liberaler står som sagt upp för friheten för alla människor i Sverige att kunna välja skola, oavsett plånbok.

Anf. 105 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Fru talman! Nu svarade inte Johan Pehrson på min fråga. Kan han i denna kammare garantera att Liberalerna aldrig har tagit emot pengar från kommersiella skolintressen?

Anf. 106 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Fru talman! Liberalerna är en bred rörelse. Jag har aldrig tagit emot en krona från friskolor. Jag har barn som har gått i såväl friskolor som kommunala skolor. Det har varit väldigt bra att ha haft den valmöjligheten. Det gäller också andra.

Jag kan garantera att jag inte har gjort det. Vi ser till att vi inte kan ta emot bidrag på något sätt som är fel; det visades ju ett tv-program om så-dant i valrörelsen. Det här ska skötas korrekt. Men *jag* har som sagt inte tagit emot några pengar.

Anf. 107 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Fru talman! I december kom världens länder överens om att återställa 30 procent av de skadade ekosystemen på land och till havs. Det var en historisk framgång som var helt nödvändig för att vi ska ha en chans att rädda den biologiska mångfalden. Men det krävs mer än en signatur på ett avtal för att förändring ska ske. Sverige är nu ålagt att genomföra den politik som krävs för att skydda och återställa vår skadade natur och våra hav.

Liberalerna var tidigare det gröna samvetet hos den blåbruna samlingen. Ofta stod vi på samma sida i frågor om miljö och natur, och så även inför valet i höstas.

Den epoken fick ett tydligt slut när den nya regeringen lade fram sin första budget. Miljöbudgeten halverades, och det skedde en storslakt av satsningarna som skyddar vår natur. I stället gick en tredjedel av reformutrymmet i budgeten till fossila subventioner.

Fru talman! Jag får inte ihop det här. Hur tror Johan Pehrson och Liberalerna att vi ska rädda vår natur när vi slutar arbeta med frågan?

Anf. 108 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Fru talman! Den biologiska mångfalden och klimatet hänger verkligen ihop. Det är värt att notera att man först har COP 27 och sedan det biologiska, vår naturs toppmöte, direkt efteråt. Internationellt försöker man göra vad man kan för att rädda vår planet och se till att vi lämnar över en planet med livschanser till nästa generation. Arktiska floder, hetta som får fåglarna att ramla ned från himlen – hoten hänger ihop. Klimatkampen är avgörande för att rädda den biologiska mångfalden. Man ska göra både och.

Vi ställer nu om och har levererat den näst högsta klimatbudget som riksdagen någonsin fattat beslut om i den här kammaren. Det har vi gjort för att vi tycker att det är viktigt. Vi har tagit bort vissa åtgärder som vi menar inte behövs, såsom subventioner av elbilar. Vi satsar i stället på att ladda de elbilar som finns, se till att utvecklingen går av sig själv och producera el.

Anf. 109 MÄRTA STENEVI (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Johan Pehrson för exposén över läget i klimatet och de möten som sker.

Det är inte bara den nationella miljöpolitiken som Liberalerna och regeringen har övergett. På EU-nivå skämmer Sverige ut sig genom att i fråga efter fråga överge gamla positioner och i stället inta nya där vi försvagar miljö- och klimatlagstiftningen. Ett exempel är avskogningslagen; man skyddar nu hellre kalhyggen och skogsindustrin än den svenska skogen och dess artrikedom.

Det är många som delar min oro över vad som blir konsekvensen av att Sveriges miljöpolitik monteras ned. Sverige behöver vara en stark röst för biologisk mångfald. Det är en stor besvikelse att Liberalerna kastat sitt engagemang för miljön över bord för att i stället sätta sig i en regering som består av en – jag citerar Johan Pehrson – brun sörja.

Miljöpartiet kommer envist att fortsätta driva politik i riksdagen för naturen, för haven och för djuren. Jag vill vara tydlig med att Liberalerna är välkomna att varje gång ställa sig bakom våra förslag för stärkt skydd av natur. Jag hoppas att Johan Pehrson och hans parti snart inser att allt annat är ett stort svek mot det vi tidigare gemensamt arbetade för.

Anf. 110 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Fru talman! Jag försäkrar Märta Stenevi om att satsningar på våtmarker görs. De görs inte bara för klimatet utan också för den biologiska mångfalden. Den diskussion vi nu för om att efter den här krisen kunna se till att återskapa naturliga vattendrag för vattendjur är en del i detta. Men just nu måste vi se till att den kraft som finns i de mindre vattendragen och som ändå ger lite energi värnas. Det är därför de besluten har tagits.

Jag lovar också att vi kommer att se till att vi fortsätter ha en balans som gör att vi kan värna den svenska vargen. Men det kommer på alla sätt att vara färre vargar än om Miljöpartiet får bestämma.

Partiledardebatten var härmed avslutad.

Prot. 2022/23:47

18 januari

Partiledardebatt

§ 2 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter i försvarsutskottet skulle utökas från 27 till 28.

Kammaren medgav denna utökning.

§ 3 Val av extra suppleant

Val av extra suppleant i försvarsutskottet företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i försvarsutskottet

Lotta Johnsson Fornarve (V)

§ 4 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2022/23:125

Till riksdagen

Interpellation 2022/23:125 En stark arbetslöshetsförsäkring

av Jamal El-Haj (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 31 januari 2023.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 29 december 2022

Arbetsmarknadsdepartementet

Johan Pehrson (L)

Enligt uppdrag

Kerstin Bynander

Expeditionschef

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Propositioner
2022/23:46 till skatteutskottet
2022/23:47 till finansutskottet

§ 6 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Motioner
med anledning av prop. 2022/23:48 Sekretess vid Försäkringskassans
handläggning av ärenden om elstöd samt slopad kontrolluppgiftsskyl-
dighet
2022/23:2304 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V)
2022/23:2305 av Malin Björk m.fl. (C)
2022/23:2306 av Per Bolund m.fl. (MP)
2022/23:2307 av Ida Karkiainen m.fl. (S)

§ 7 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 17 januari

2022/23:140 En förbättrad järnvägsförbindelse mellan Stockholm och Oslo

av *Gunilla Svantorp* (S)
till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

2022/23:141 Bosättningslagen

av *Sofia Amløh* (S)
till statsrådet *Maria Malmer Stenergård* (M)

2022/23:142 Utbyggnad av havsbaserad vindkraft

av *Christofer Bergenblock* (C)
till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

§ 8 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 17 januari

2022/23:234 Utländskt ägande

av *Peter Hultqvist* (S)
till försvarsminister *Pål Jonson* (M)

2022/23:235 Det minskade biståndet till Palestina
av *Lotta Johnsson Fornarve* (V)
till statsrådet Johan Forssell (M)
2022/23:236 Elstödet till företag
av *Tomas Eneroth* (S)
till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

Prot. 2022/23:47
18 januari

§ 9 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 18 januari

2022/23:224 Användning av blyhagel
av *Daniel Bäckström* (C)
till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 12.04.

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 66 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Partiledardebatt.....	1
Anf. 1 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 2 MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 3 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	4
Anf. 4 NOOSHI DADGOSTAR (V)	5
Anf. 5 ANNIE LÖÖF (C)	6
Anf. 6 EBBA BUSCH (KD)	8
Anf. 7 MÄRTA STENEVI (MP)	9
Anf. 8 JOHAN PEHRSON (L)	10
Anf. 9 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	11
Anf. 10 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	12
Anf. 11 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	12
Anf. 12 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	13
Anf. 13 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	13
Anf. 14 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	13
Anf. 15 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	14
Anf. 16 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	14
Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	14
Anf. 18 MÄRTA STENEVI (MP) replik.....	15
Anf. 19 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	15
Anf. 20 MÄRTA STENEVI (MP) replik.....	15
Anf. 21 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	15
Anf. 22 MAGDALENA ANDERSSON (S)	16
Anf. 23 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	16
Anf. 24 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	16
Anf. 25 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	17
Anf. 26 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	17
Anf. 27 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	17
Anf. 28 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	18
Anf. 29 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	18
Anf. 30 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	18
Anf. 31 EBBA BUSCH (KD) replik	19
Anf. 32 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	19
Anf. 33 EBBA BUSCH (KD) replik	19
Anf. 34 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	20
Anf. 35 JOHAN PEHRSON (L) replik	20
Anf. 36 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	20
Anf. 37 JOHAN PEHRSON (L) replik	21
Anf. 38 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	21
Anf. 39 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	21
Anf. 40 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	22
Anf. 41 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	22
Anf. 42 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	23
Anf. 43 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	23
Anf. 44 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	23
Anf. 45 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	23
Anf. 46 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	24
Anf. 47 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	24

Anf. 48	MÄRTA STENEVI (MP) replik	24
Anf. 49	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	24
Anf. 50	MÄRTA STENEVI (MP) replik	25
Anf. 51	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	25
Anf. 52	NOOSHI DADGOSTAR (V).....	25
Anf. 53	Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	25
Anf. 54	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	26
Anf. 55	Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	26
Anf. 56	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	26
Anf. 57	JOHAN PEHRSON (L) replik	27
Anf. 58	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	27
Anf. 59	JOHAN PEHRSON (L) replik	27
Anf. 60	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	28
Anf. 61	ANNIE LÖÖF (C).....	28
Anf. 62	MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	29
Anf. 63	ANNIE LÖÖF (C) replik	29
Anf. 64	MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	29
Anf. 65	ANNIE LÖÖF (C) replik	30
Anf. 66	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	30
Anf. 67	ANNIE LÖÖF (C) replik	30
Anf. 68	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	31
Anf. 69	ANNIE LÖÖF (C) replik	31
Anf. 70	Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	31
Anf. 71	ANNIE LÖÖF (C) replik	32
Anf. 72	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	32
Anf. 73	ANNIE LÖÖF (C) replik	33
Anf. 74	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	33
Anf. 75	ANNIE LÖÖF (C) replik	33
Anf. 76	EBBA BUSCH (KD) replik	34
Anf. 77	ANNIE LÖÖF (C) replik	34
Anf. 78	MÄRTA STENEVI (MP) replik	35
Anf. 79	ANNIE LÖÖF (C) replik	36
Anf. 80	MÄRTA STENEVI (MP) replik	36
Anf. 81	ANNIE LÖÖF (C) replik	36
Anf. 82	JOHAN PEHRSON (L) replik	37
Anf. 83	ANNIE LÖÖF (C) replik	38
Anf. 84	EBBA BUSCH (KD).....	38
Anf. 85	MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	39
Anf. 86	EBBA BUSCH (KD) replik	39
Anf. 87	MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	39
Anf. 88	EBBA BUSCH (KD) replik	40
Anf. 89	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	40
Anf. 90	EBBA BUSCH (KD) replik	40
Anf. 91	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	41
Anf. 92	EBBA BUSCH (KD) replik	41
Anf. 93	MÄRTA STENEVI (MP) replik	41
Anf. 94	EBBA BUSCH (KD) replik	42
Anf. 95	MÄRTA STENEVI (MP) replik	42
Anf. 96	EBBA BUSCH (KD) replik	42
Anf. 97	MÄRTA STENEVI (MP)	43
Anf. 98	JOHAN PEHRSON (L).....	43

Anf. 99	MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	44
Anf. 100	JOHAN PEHRSON (L) replik	44
Anf. 101	MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	44
Anf. 102	JOHAN PEHRSON (L) replik	44
Anf. 103	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	45
Anf. 104	JOHAN PEHRSON (L) replik	45
Anf. 105	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	45
Anf. 106	JOHAN PEHRSON (L) replik	45
Anf. 107	MÄRTA STENEVI (MP) replik	46
Anf. 108	JOHAN PEHRSON (L) replik	46
Anf. 109	MÄRTA STENEVI (MP) replik	46
Anf. 110	JOHAN PEHRSON (L) replik	47
§ 2	Utökning av antalet suppleanter	47
§ 3	Val av extra suppleant.....	47
§ 4	Anmälan om fördröjt svar på interpellation	47
§ 5	Ärenden för hänvisning till utskott	48
§ 6	Bordläggning.....	48
§ 7	Anmälan om interpellationer	48
§ 8	Anmälan om frågor för skriftliga svar	48
§ 9	Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	49
§ 10	Kammaren åtskildes kl. 12.04.	49